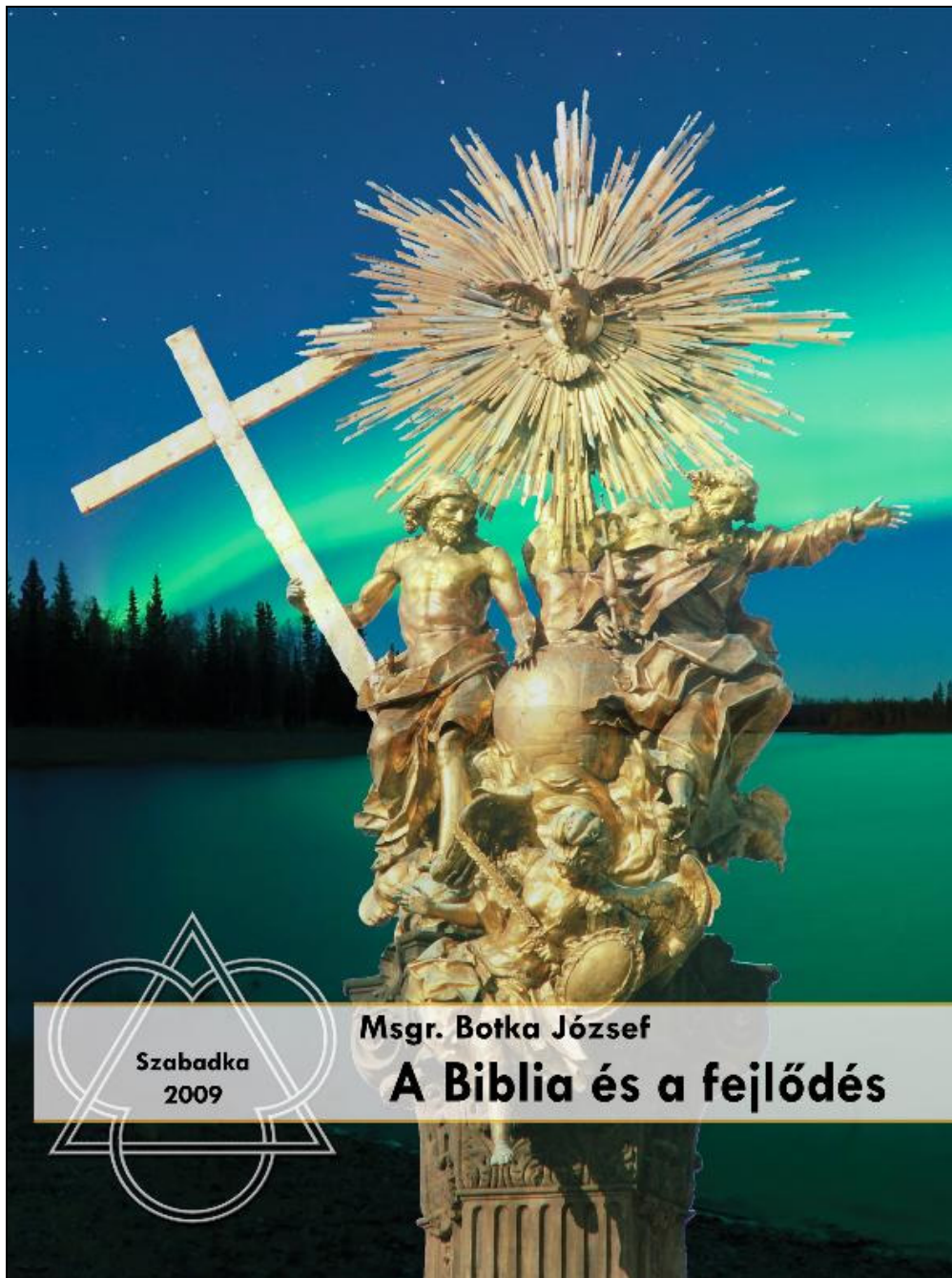

Botka József

A Biblia és a fejlődés

mű a Pázmány Péter Elektronikus Könyvtár (PPEK)
– a magyarnyelvű keresztény irodalom tárháza – állományában.

Bővebb felvilágosításért és a könyvtárral kapcsolatos legfrissebb hírekért
látogassa meg a <http://www.ppek.hu> internetes címet.

Impresszum

Botka József
A Biblia és a fejlődés

A könyv elektronikus változata

Ez a publikáció az azonos című könyv elektronikus változata. A könyv 2009-ben jelent meg Szabadkán, a szerző kiadásában. Az elektronikus változat a szerző engedélyével készült. A könyvet lekipásztori célokra a Pázmány Péter Elektronikus Könyvtár szabályai szerint lehet használni. Minden más jog a szerzőé.

Tartalomjegyzék

Impresszum.....	2
Tartalomjegyzék.....	3
Mottó.....	5
Előszó.....	6
1. A Biblia.....	7
2. Hol keressük az igazságot?.....	7
3. Az örök változatlan változó.....	8
4. Az igazság birtoklása biztonság.....	8
5. A Teremtő Isten.....	9
6. A Teremtő láthatatlan isteni részecskékből alkot.....	10
7. A Teremtő hármas rendszerben alkot.....	11
I. Az anyagról.....	11
II. Az időről.....	12
III. A térről.....	12
8. A szélsőségek és a fejlődés.....	13
9. A megváltás története.....	14
10. A megszentelő Isten.....	15
11. Az Örök Láthatatlan munkatársa a fejlődésben.....	16
12. Az örök Szeretet.....	17
13. Az emberi szem túl lát a Föld határain.....	18
14. A világban Istent kell látni.....	18
15. A test és a lélek rejtélyébe állított ember.....	19
16. A befektetett energia egyenlő az eredménnyel.....	20
17. Hit nélkül a fejlődés céltalan.....	20
18. A hittagadás zavart okoz a fejlődésben.....	21
19. A Teremtő Isten tagadása az élet elvesztésével jár.....	22
20. A fejlődés mind tökéletesebb fokozatain haladó ember.....	23
21. Isten egy világot teremtett, és egy fejlődésről beszélünk.....	23
22. Az élet az isteni értékrangsorban első helyen áll.....	24
23. Az emberré válás Krisztusban tökéletesedik.....	25
24. Az ember a fejlődésben kiválasztott teremtmény.....	25
25. Krisztus a válságba került világ megmentője.....	26
26. Az ember és a környezet kölcsönhatása.....	27
27. Krisztus az Univerzum egységének megteremtője.....	27
28. A mennyei Atya Fiában magához ölelte a Földet.....	28
29. Az evangélium a fejlődés irányítója.....	29
30. A kereszttávlatai a fejlődésben.....	30
31. Az emberben Krisztust kell látni.....	30
32. Isten általad is teremti és fenntartja az életet.....	31
33. Isten általad is jelen van a világban.....	32
34. Isten általad ajándékozza a lelkeséget.....	32
35. A fejlődés örökös újakezdés.....	33
36. Isten általad is cselekszi a jót.....	34
37. A szeretet alapvető tétele a fejlődésnek.....	35
38. Isten gondolatai az ember gondolatai.....	35
39. A példás életmód másokat vezet.....	36

40. A jövő-látomást zavarják a negatív elemek.....	37
41. A fejlődés igazolni fogja nagy értékeit.....	38
Utószó.....	39

Mottó

„Igazságban kell élnünk, és szeretetben, hogy egyre inkább összeforrjunk a Fővel: Krisztussal. Ő az, aki az egész testet egybefogja és összetartja különféle izületek segítségével, hogy a tagok betöltsék az erejükhöz szabott feladatkört. Így növekszik a test és építi fel saját magát a szeretetben.” (4,15-16)

„Isten némelyeket apostollá, másokat prófétává, ismét másokat evangélistává, pásztorrá és tanítóvá tett, hogy szolgálatuk betöltésére neveljék a szenteket és fölépítsék Krisztus misztikus testét, amíg mindnyájan el nem jutunk az Isten Fia hitének és megismerésének egységére, és meglelt, felnőtt emberré nem leszünk, (növünk), elérve Krisztus teljességének az életkorára, mértékére.” (4,11-13)

A Test itt Krisztus misztikus testét jelenti, a Lélek pedig a Szentlelket, aki élteni a testet. Ebben az egységben a Szentháromság közösségében alapszik az egyház, amelynek a feladata felépíteni a földi szeretetközösséget és összehangolni, beteljesíteni az egész Univerzum egységét.

Előszó

Korunkban, az űrkutatásokban kozmikus utazásokra kerül sor. Földünk kialakulását a témérdek sok adat birtokában tudományosan is közös eredetre vezetik vissza az Univerzummal. A tudósok meglepődtek, hogy az Isten sokkal körültekintőbb, nagyobb tudással, megalapozottabb ismeretekkel épített mindent, mint azt elképzelték.

Az egész Univerzum és minden lakója egyetlen isteni alkotás. A Földbolygó vitathatatlan jegyekkel igazolja, és tényekkel bizonyítja ezt az egységet és eredetet. A kutatásokban fény derült arra is, hogy nem lehet elválasztani az Univerzumot az élettől, sem az élet Teremtőjét az Univerzum Teremtőjétől. A fejlődés szó egy hosszabb lejárátú fokozatos változást, lassú kibontakozást jelent. Hihetetlen volna egy ilyen mérhetetlen nagy Világ teremtése és csak ezen a parányi kis Földbolygón lenne élet, amikor csak a Tejútrendszerben valami 100 ezer bolygórendszeren lehetne feltételezni életet. A fejlődés nem tudomány által lefoglalt hatáskör, ahová tilos belépni. Az minden ember feladatköre, munkahelye, életvonala. A fejlődés az Istennel való egység, kapcsolat, nemzedékeket egybefogó vállalkozás, testi-lelki közösség.

A Biblia megtanít arra, hogy Isten gyermekei vagyunk. Az Univerzum és a fejlődés nagy feladatokkal egybekapcsolja, értékessé teszi az embert. A Szentírás felhívás az Istennel való együttműködésre. A Biblia a fejlődés könyve, amelynek olvasása elmélyülést igényel.

A fejlődés (evolúció) sajnos némelyeknek idegen, mert a múltban politikai célokra használták fel, hogy Isten nevét töröljék a nyilvános életből. A fejlődés tagadásával, mellőzésével, különválasztásával, azonban az élet is megféleződik. Vannak, akik a fizikai, vagy bármely munkát, a világépítő fáradsalmakat, elkülönítik Istentől. Vannak, akik csak az imát és az istentiszteletet tartják egyedüli Isten-szolgálatnak. Szent Pál írja: „Törekedjétek, hogy a béke kötelékével fenntartsátok a Lélek egységét. Egy a Test és egy a Lélek, mint ahogy hivatástok is egy reményre szól. Egy az Úr, egy a hit, egy a keresztség, egy az Isten, mindnyájunk Atyja, aki mindennek fölötté áll, mindent áthat, és mindenben benne van.” (Ef 4,3-6).

1. A Biblia

Kezdetben az ember szóbelileg értekezett. Tapasztalatait, eredményeit, élményeit, történelmét, élıszóban, elbeszélésben, számtalan ismétlésekben adta át. Ez nemzedékek során így haladt. Végül rájött, hogy idővel elveszhet a szóbeli hagyomány.

Az ember értelmének hajnalán, a természetes gondolkodás során egyszer elérkezett a szimbolikus gondolkodásig és meghúzta a fatörzsön az első vonást, az első szimbolikus jelet. A jelképek valamit mondanak, írásjelek és könyvek lettek belőlük. Az első írott könyvek egyike a több ezer évvel ezelőtt készült Biblia. Ez a ma már majdnem minden nyelvre lefordított Szentírás, mely ma legtöbb kiadást ért el minden eddig leírt könyv között. Napjainkban milliós példányszámba kerül forgalomba. Miért is olyan nagy az érdeklődés iránta?

Isten szavának tartjuk. Üzenet a túlvilágról a földlakóknak. Ő nem csak teremtett életet a Földön, de arról gondoskodik is. Voltak fogékonyabb lelkű emberek, akik kapcsolatba léptek Istennel és leírták az üzeneteit.

Első mondata a Bibliának: „Kezdetben teremté az Isten az eget és a földet.” A legfontosabb közölni valója az égne az volt, hogy van egy Teremtő, aki a Földet alkotta és aki értelemmel megáldotta az embert, és akit ő Menyei Atyának szólíthat. A fejlődés nagy eseményének, történelmének a dokumentuma ez az ősi időkből származó írás. Jele annak, hogy Isten kapcsolatba akar lenni a teremtett világgal. Mint amikor valaki megtalálja a gyermekét és az első alkalmat kihasználja arra, hogy neki írásban jelentkezzen. A Biblia Isten első levele a földlakókhoz, első hivatalos dokumentum, amely érkezett a távoli világból a Földre. Ez az első bizonyítható kapcsolat Univerzummal. Isten szól a földlakókhoz. Az Isten az akkori kulturális megmozdulás első lehetőségeit kihasználta arra, hogy az égiek felé irányítsa a földiek figyelmét.

Isten későbbi korokban is szól a világhoz. Az égi üzeneteket leírták a szent írók, és azt megőrizték az utókor számára. A Biblia egész sereg tanúságtétel arról, hogy Isten törődik a világával, irányítja az embereket, fegyelmezi, szabályozza a földi életben őket. A többszöri szólás, figyelmeztetés után végre elküldte Fiát, Jézust, aki élő szóban is elmondta a Mennyei Atya üzenetét. Ő beszélt a túlvilágról, és felkészítette őket a tökéletesebb élet elfogadására, amelyben az emberi természet megnevelésével eljuthatnak az élet magasabb fokára. A fejlődés örök törvényeiről és annak beteljesedéséről adott tanítást. Jézus életpályájával is oktatótt. A jóság, a szeretet evangéliumával, a megbocsátással és kibéküléssel, az igazság követésével, nemcsak az akkor élőknek adott nevelési programot, de ezzel minden kornak életszabályt hagyott. Az evangélium az életben, a fejlődésben, forradalmi változásokat hozott. Megújította az emberiséget és nemzedékeket. A Szentírást egymás után másolták, fordították, nyomtatták. Ma már minden nyelven olvassák. A legtöbbet kiadott könyv lett. Mindenki csodálja, miért oly nagy iránta az érdeklődés.

2. Hol keressük az igazságot?

„Buzdításunk nem megtévesztésből, hamis szándékból, vagy álnokságból fakad, hanem úgy beszélünk, mint akiket Isten alkalmasnak ítél az evangélium hirdetésére.” (Tessz 2,3)

A világban terjednek a megtévesztő szellemi áramlatok. Vajon az evangélium is ilyen lenne? Szent Pál a fenti levelében válaszol, hogy mennyire őszinte szándékkal szolgálta az Istent.

Az evilági kutatások máról holnapra változnak. Elhangzik valami, de aztán, egy újabb ismeret miatt, az elévül. A tudományos kutatások adatgyűjtése, ha a legnagyobb

őszinteségben történik is, de állandó változásban, cseremozgásban halad. Ez a fejlődés örökös megújulása miatt van. Ha valami a túlvilágról érkezik, akkor azt másképpen kell kezelni. Az ottani látókör tökéletes. A kinyilatkoztatásokban maga Isten szól. Ő örök értékű alkotással bizonyít, az onnét származó tanítás tehát változatlan, éppen ezért megbízható.

Amikor Jézus eljött, a mennyei Atyára hivatkozott. Alázatosan átadta a mennyei üzenetet. Nem akarta, hogy az földi eredetűnek látszék, ezért nem a maga nevében szólt és nem akart földi érdemeket szerezni, mert az isteni igazság korszakokon keresztül változatlanul megőrizte értékeit. Az evangélium azóta nem szorult javításra. Ha össze akarnánk hasonlítani a világi szellemi áramlatokat az étellel, az újonnan szerzett tapasztalatokkal, az alapvető lélektani vonatkozásokkal, a modern világnézet gyorsan megbukna. Az evangélium minden nemzedék számára készült, de mégsem kerül későbbi korokban kellemetlen ellentmondásba önmagával. Ez azért van, mert olyan igazságok, meglátások, és életszemlélet van benne, amelyre ez ideig még a korszerű ember sem jutott el. Az ateizált világban, nagyon is fogyatékosak, gyarlóak a modern kor túlkapásaiban újraöntött erkölcsi-lelki fogalmak meghatározása: a lelkiismeret, az igazságosság, a szabadság, a szeretet, a hűség, a becsület, a korrekt életszemlélet, a józanság, a mértékletesség, az önfegyelem, és minden, ami emberré tenné az embert. Csak az élet Teremtőjétől kaphatunk olyan törvényeket, tanításokat és tapasztalatokat, amelyek életirányítók lehetnek, amelyeket az evangélium hoz. Benne nincs változtatni való, csak szerinte kell élni.

3. Az örök változatlan változó

„Elküldte angyalát, így adta tudtul szolgájának, Jánosnak, aki tanúskodik Isten igéjéről és Jézus Krisztus tanúságtételéről.” (Jel 1,1)

Isten mindennek a teremtője, az igazság szerzője is. Ő maga az igazság, aki minden művében igazolja azt, hogy sem Ő, sem az igazság nem változhat, és ez még akkor is érvényes, ha fejlődésről beszélünk. Ez viszont mintha önmagában ellentmondás lenne. A teremtés, a fejlődés, örökös mozgás, változás, alakuló növekedés, amely mind tökéletesebb felé halad, de mindvégig hű marad eredeti rendeltetéséhez, Isten akaratához. Az Isten változatlan és tervei meghatározottak. Ebbe nem szólhat bele más. Az Ő akarata, hogy mind tökéletesebb legyen az élet. Ez lassú folyamat, de fokozatos kibontakozás, sok küzdelemnek az eredménye. Ez szakadatlan folytonosság, örök cél. Csak ott a végén látszik majd meg a csodálatos isteni alkotás, a végtelen bölcs elgondolás. Ilyen pályafutás valóban megérdemli az elismerést, mert teljes a hit, a bizalom, zavartalan a remény, és tökéletes a szeretet. Ekkora vállalkozás ez a mi hitünk, amelyet Jézus Krisztus által kaptunk, és amelyet a következő nemzedékhez továbbítunk. Ez mind embereknek szól, de elkötelezetlen magatartást igényel. Nem lehet egy örök értékű isteni dolog kiszolgáltatott. Ez az isteni folytonosság szakadatlanul tart és halad évezredekön keresztül. Útközben az élet nemesedik, küzd a végső győzelemig. A naggyá levés nem történhet szempillantás alatt. Az örökkévaló csak hosszabb időbeli változásokon, fejlődés hosszú során érhető el.

4. Az igazság birtoklása biztonság

„Az igazság ismeretét elnyertük, nincs már többé áldozat a bűnökért.” (Zsid 10,26)

A fejlődés alaptétele az igazság és ezen elv következetes elismerése. Megbízhatunk benne, mert az örök Isten maga az igazság. Az egész Univerzum ebben a megfogalmazásban indult el és áll fenn. Az élet sem térhet el ettől, és nem követhet más vonalat. Az igazság akkor igazi érték, ha benne minden élő és ember megbízhat. Ha ezt mellőzzük, következnek a mellékvágányok, a meghasonlások, a bizonytalanságok, a félelmek, a csalódások és a velük

járó, szabálytalanságot jelző, káros következmények, talán végső összeroppanások. Őseink kifürkészték, kikutatták, megtapasztalták mindezt és okos eljárások nyomán beindult egy igazságos létvonal, idővel pedig kialakult egy szilárd keresztény rendszer. Elfogadták azt, mert fennállást és jövőt láttak benne. A krisztusi tanítás és az örök törvények bizonyos szilárdságot adnak az életnek, egy megbízható életütemet, rendet hoznak létre. Az emberiség kikísérletezte a gyakorlatot, a szokásokat, hol lehet csalódni és rátalált a biztató igazság örök értékeire. A kereszténység leellenőrizte ezeket az elveket, és gyakorlatban helyesnek találta akár a tízparancsolatot, akár az evangéliumi élet szabályait és tanácsait. Isten viszont garanciát vállal, biztonságot nyújt a törvényei mellett. A bajok megelőzése, a jó előre való elkerülése érdekében, azonban fontos az igazság megőrzése és átadása a következő nemzedékeknek.

A háborúk igazságtalanságai, a sokféle világszemlélet, a hittagadás, megbontotta a békés folytonosságot, a kiépített igazságrendszert, de az egymás közötti bizalmat is. Halmazódnak a rendbontások, betegségek, a lelki megrázkódtatások, a félelmek, a hajszoltságok, aggodalmak, amelyek a visszaélések, és a törvénytelenység gyümölcsei. Ugyanezek a felelőtlen szabadság és könnyelmű légkörnek a megteremtői. Betolakodott a családokba a békétlenség. Az igazságtalanság terjedését vehetjük a hittagadás fanyar gyümölcseinek, sőt érte járó büntető szankciónak. A büntető eljárás célja, hogy visszatérítse a gondolkodót az igazsághoz. Ha akarjuk, hogy az életben egyensúly és világunkban békés rend uralkodjék, összefogásra van szükség. Neveléssel kell rávezetni a jövő nemzedéket az igazság tiszteletére. A jelent biztosítani és a jövőt építeni csak úgy lehet, hogy kiállunk az igazság mellett. A hamisság, a ravaszság, az igazságtalanság mindenfelé károkat okoz, benne megbízhatatlanná zilálódik a közélet. Immár, néhol fegyver nélkül, nem lehet kilépni az utcára. A gyűlölet és az erőszak eluralkodhat az egész földön. A zűrzavart Isten segítségével lehet orvosolni, megfékezni. Az igazságért küzdeni kell.

5. A Teremtő Isten

Ugyan, ki látott már semmit? Amíg szemléljük az Univezumot, sehogyan sem tudjuk magunk elé képzelni „a nemléte”, vagyis azt, ami megelőzte a világunkat. Úgy tűnik, mintha ez esztelen feltételezés lenne. A valótlán úgy jelenik meg a képzeletünkben, mint ami nem tartozik bele a világunkba. „A semmi” nem fér bele se „az anyagba”, se „a térbe”, se „az időbe”. A semmi mintha ki volna zárva az agyrendszerünkben, mert úgy regisztrálja azt, mint a nem létező, vagy a meglevőknek a hiányát, esetleg tagadást. „A van” és „a lét”, olyan valóságok, amelyek részéről befutnak az impulzusok, akár anyagi, térbeli, vagy időbeli valóságban. A létező világ beállított arra, hogy az értelem regisztrálja, akár a gyakorlati élet, akár a tudomány, akár a hit számára. Vannak tudósok, akik feltételezik, hogy ez a világ nem az első. Lehet, hogy már volt egy, amely megelőzte a miénket. A kérdés azonban nyitott maradt, mert a megoldását csak eldobtuk egy bizonyos távolságra.

1. A TEREMTŐ ISTEN

Ha visszaforgatjuk a filmet a világmindenség kezdetéhez, nehezen tudunk tájékozódni, mert vannak dolgok, amelyek a teremtésben egyedülálló esetként, csak egyszer fordultak elő és azóta nem ismétlődtek. Mi nem kísérhetjük a folyamatot évmilliárdokon keresztül. Ma egy kiépített, megvalósult kész világrenddel, kultúrával, állunk szemben. Azonban meglepődünk, mert Isten megelőzött minket és segít nekünk a kutatásokban. Elsősorban értelmet adott, amelyet környezetünk és világunk felismerésére rendelt. Másodsorban törvényekkel, tudományos adatokkal, beépített matematikai szabályosságokkal lep meg minket a természetben, amelyekkel felcsigázza az érdeklődésünket a Teremtő személye iránt és feltárhatjuk a természet titkait. Ezt úgy is mondhatnánk, Isten beírta a természet könyvébe a

nevét. Tudományos módon, logikus eszközökkel megörökítette önmagát a teremtésben. Így végre eljutunk „a van” fogalmáig. A természetben jelenlevő tudományos megoldások, az előre megszerkesztett fejlődési vonal és tervek, kész tények elé állítanak minket egy értelmes, bölcs szerző és kivitelező elfogadására. Mi csak végigkísérhetjük Őt a fejlődés vonalán, és gyenge tudásunkkal megállapíthatjuk, hogy „minden jó, amit cselekedett”. A kutatás nem csak a hit erősítésére szolgál, de gyakorlatilag rávezet, hogy tevékenyebben bele tudjunk kapcsolódni a termelésbe, azaz a teremtés folytatásába, az élet tökéletesítésébe, a világunk továbbépítésébe, amelyre rendelt a Teremtő. Ha „semmitől” „senki” nem teremthet világot, akkor a mai világban jelenlevő, és beépített értelmi képességek, és ez az egész világmindenség tudományos megszerkesztése, elvezetnek minket egy „őstudáshoz”, az „Őstudó Istenhez.” Ő végtelen Bölcs és kellő hatalommal is rendelkezik. Van tehát Teremtő Istenünk.

6. A Teremtő láthatatlan isteni részecskékből alkot

„Kezdetben teremté az Isten az eget és a földet.” (Ter 1,1)

A korszerű tudomány eljutott arra a fokra, amikor a kutatások eredményeit csak körülbelül tudja megfogalmazni. A mikrofizikából tudjuk, hogy az elemi „részek” kicsúsznak a közvetlen érzéki tapasztalás birodalmából. „Tisztában kell lennünk azzal, hogy ha atomokról van szó, a nyelvet a fizika is csak úgy használhatja, mint a költészet.” (Turay) A teremtés, a fejlődés, mai szinten, ugyanezen láthatatlan elemekből tevődik össze.

Egy városban üres tér mellett haladtam el. Egy hónap múlva remek nagy épület lepett meg azon a helyen. Valakinek az értelmében megszületett a gondolat, s íme itt áll egy szép palota. A gondolat anyagi formát öltött. Azt mondjátok, a gondolat az emberé! De hiszen az ember is, meg az értelmi képessége is, Istentől van. Itt a palotában a gondolat is, meg az épületanyagban szereplő parányi atomszerkezetű részecskék is, láthatatlanok.

Különös ez a hitvilág? Dehogyan az, hiszen a földön minden egyes valóságban találkozunk egy titokzatos láthatatlannal. Kezemben a kenyér. Ez búzalisztból készült. Ha a búzamazag a földbe kerül, élő növényként fejlődik, amely ismét magot terem. Ha a kenyeret fogyasztom, vérré, tápláló energiává lesz bennem. Tehát a búzamazagnak minden esetben az életet fenntartó szerepe van. Ki az aki neki ezt a szerepet adta? Ez a „búza -ember” kapcsolat előre megfogalmazott isteni rendelkezés. Ha a búza minden évben csak egy szemet teremne, éhen veszne az ember. Ám az Isten akaratából harmincszoros, hatvanszoros termést is hoz. Így még más területen is találkozunk számtalanszor a láthatatlannal.

Ha kezembe veszem a földrögöt, láthatatlan elemeket, ugyanazon parányi részecskéket tartom, amelyből ott kezdetben épült az Univerzum: a mikrofizika parányi részecskéi: a proton – neutron – és az elektron. Mindegy, hová tekintek, mindenütt ugyanezt a csodás teremtő részecskéket találok. Ezt a láthatatlan világ felfedezését elmondhatom a kertemben díszelgő írisz leveléről is, amelyben 25 négyzetmilliméternyi felületen 12 ezer légző nyílás van. A szegfűnél 40 ezer, az orgonavirágnál 120 ezer. Az elektronmikroszkóp feltalálása előtt erről szép keveset tudtunk. Én ugyan most sem látok szabad szemmel ebből semmit. Ám a láthatatlan Teremtő jelentkezik, a színekben, a formás szép szíromlevelekben, megmutatja nekem magát, feltárja a teremtés titkait. Ahhoz azonban, hogy a színek látása létrejöjjön, a szemem minden egyes, kis négyzetmilliméternyi felületét 400 ezer látósejt szövi át. Az ibolya virág lila kis szirmáról 400 milliárd rezgésszámmal másodpercenként érkezik és jut a szemembe, a felvevőkészülékembe, a lila szín. A látásom is tehát egy csoda. Mindezek dacára megjegyzem, hogy szemem mégsem képes minden titokba beletekinteni. Meg kell szoknunk, hogy bárhová tekintünk, a külsőt látjuk, az anyagnak csak a köntösét, a belső

lényeket elrejtve találjuk. A hit felhívás számunkra, hogy Isten, a láthatatlan, mindenütt jelen van.

7. A Teremtő hármasság rendszerben alkot

A világmindenség óriási. Egy-egy tudományág nem merítheti ki az egésznek minden titkát. A tudós maga szemszögéből kutat, és pedig azt, ami őt érdekli. Az Univerzumnak számtalan arca van, s mindegyik tudományág csak egyetlen arcképet készít. A matematikus azt mondja: „A világ a matematika nyelvén íródott.” A filozófus így fogalmaz: „Ha valami történik, mindig föltételezzük, hogy ezt már valami megelőzte, és ez a mostani már szabályszerűen következik”. A teológia hittal fogadja: „Isten van, mert ezt a világot teremtette”. Azok, akik nem zárkóznak el a hit igazságaitól, gyermeki őszinteséggel és örömmel kutatják a természet érthető mintáit, készek elfogadni, hogy a gigantikus és szépséges világmindenség végső alapja ugyanaz az Isten, aki kinyilatkoztatta és Jézus Krisztusban feltárta önmagát. Innét tudunk Istenről, és értesülünk arról, hogy Isten Szentháromság: Atya, Fiú és Szentlélek.

Az emberi lélek alkalmas arra, hogy nem csak tudományos kutatásokon keresztül jusson el a láthatatlan Istenig, de elsősorban a hit sajátos útjain. Isten elérhető tehát értelemmel is, de felfogható, sőt megérezhető, lélekben is. A hívő embernek olykor különösnek tűnik az egy Isten lét a Szentháromság magyarázatában. Némelyeknek ez matematikai lehetetlenség. A kinyilatkoztatásban elfogadjuk, mint hittételt, mert megbízunk Istenben, az örök igazságban. Meglepődhet valaki, ha ezen könyvben a fejlődéssel kapcsolatban feltárjuk azokat a területeket, amikor találkozhatunk a Láthatatlannal. Isten megérezhető lélekben. Meglepődhet a hitetlenkedő is, ha olyan adatok kerülnek elő, amelyek azt igazolják, hogy Isten a hármassággal bele akarta írni a nevét a teremtéstörténetbe.

Ha nekünk kellene egy palotát építeni, megalkotnánk egy szabványt, építőtéglát. Aztán a téglát kedvünk szerint egyenként raknánk össze épületté. Amikor a Teremtő ezt a gigantikus világmindenséget, a végtelen nagy csillagmezőket akarta felépíteni, sokkal izgalmasabbat talált. Csodaként vehetjük korunk felfedezését: Isten láthatatlan anyagi részecskékből, látható világot épített. Amit a tudósaink műszereiken keresztül sem képesek kísérni, mert hol láthatók, hol láthatatlanok, azok a parányi részecskék, most a világmindenségben, a Földbolygón is, látható formában hirdetik a láthatatlan Isten misztériumát, végtelen bölcsességét. A teremtés során haladva azonban ott találjuk számos esetben a különböző szinten megörökített hármasság rendszerét. Már a teremtés kezdetén jelen van: az anyag – a tér – és az idő vonatkozás. A hármasság csodálatos matematikai indulás, átmenet az egységből a sokaságba, az egyszerűből a tökéletes felé. Ez a fejlődés iránya, megfogalmazása és célja.

I. Az anyagról

A teremtés kezdetén az anyag meghatározása volt a világ legfontosabb tétele. A világ olyan lesz, amilyen az anyaga, az anyag olyan kell legyen mint a világ, amelyet Isten eltervezett. Tehát nem volt a véletlenre bízva. Az anyag benső egységének, lényegének, külső formájának, a további fejlődésnek, meghatározott törvényeket kellett adni. Az anyag parányi atomokból áll. Építő kövei a proton, a neutron és az elektron. A klasszikus természetfilozófia az anyagi testek három alapvető tulajdonságát említi: 1. a kiterjedést, 2. a mozgást, és 3. a tevékenységet. A hármasság ismétlődése olyan megoldás, amely a továbbiakban is gyakran szerepel. A kiterjedés alapja a mennyiségi lét. A főbb jellemzői: 1. az oszthatóság, 2. a részekből állás, és 3. a határoltság. A testek mozognak, mozgathatók, változnak. Ez a mozgás alkotja az időképzetünk objektív alapjait. Beszélünk: 1. múlt, 2. jelen, és 3. jövő időről.

Egyetlen anyagi minta sem feltétlenül szükségszerű. A különféle formák: 1. megjelennek, 2. hosszabb-rövidebb ideig léteznek, és 3. aztán a lehetőségek világába süllyednek. Tehát esetlegesek. Esetlegesen minden olyan létező, amely nem hordozza magában létezésének teljes magyarázatát. Rákérdezhetünk: 1. miért van és miért „nincs” inkább? 2. miért olyan, amilyen? 3. miért nem más jellegű? Tehát ezekre mind felelni kellett a Teremtőnek. Így az anyag nem kénye-kedve szerint alakította és határozta meg önmagát, vagy kereste a lehetőségeket és céltalan jövőjét évmilliárdokon keresztül.

Az anyag halmazállapotra nézve: 1. gáznemű, 2. cseppfolyós, 3. szilárd. A bolygónkon már tökéletesebb fokon ugyanez: 1. levegő, 2. víz, 3. szárazföld. Az anyagról tárgyal: 1. a fizika, 2. a kémia, és 3. a biológia. Ez nem csak egy kapásból megszerkesztett beosztás, hanem a fejlődésnek nagy irányvonala. A fizikában egyensúlyi állapot lehet: 1. stabil, 2. közömbös és 3. labilis. Az elemek lehetnek: 1. pozitív, 2. negatív, vagy 3. semleges töltésűek. A testek hőmérséklete lehet: 1. meleg, 2. langyos és 3. forró. Más változatban lehet: 1. hideg, 2. enyhe és 3. fagyasztó.

Az élők különböznek az élettelen anyagtól: 1. anyagcserével, 2. növekedéssel és 3. szaporodással. A biológia tárgyköre: 1. növénytan, 2. állattan, és 3. embertan.

Az emberi test felépítése: 1. fej, 2. törzs, és 3. végtagok. Az emberi élet a fejlődés során: 1. gyermekkor, 2. felnőtt kor és 3. idős kor. Az emberi család: 1. az apa, 2. az anya és 3. a gyermek. Az emberélet: 1. születés, 2. élet és 3. halál. Az ember: 1. test, 2. lélek, 3. szellemi lét egysége.

A fejlődés vonala egybekapcsolódik: 1. az ősrobbanástól kezdve 2. az univerzum kialakulásáig és 3. onnantól a bolygórendszeren keresztül az élet megjelenéséig.

A hármas szám kíséri az életünket nemcsak a természet rendjében, de a napi tevékenységben, a modern társadalomban és mindenhol. Ez a vallásos embert buzgóbb életre serkenti, mert mindenkor a Láthatatlan és mindenütt jelenlevő Istennel találkozik.

II. Az időről

Az ősrobbanást teszik első helyre, mint a világ keletkezésének induló pontját. A teremtést regisztráló idő-jelző-óra elkezdett járni. Azóta méri a történeteket. A megvalósult dolgokat „múlttal” jelöli. A folyó eseményeket „jelenben” kíséri. A megvalósulás előtt állókat, az előrelátottakat „jövőbe” dobja. Kérdezzük, miért is kell valaminek még újnak történnie, és miért van szükség jövő időre? Ha már kialakult az Univerzum, miért kell még valamit várni? Ugyan ki diktálja a továbbiakat, és ki az, aki még mindig tervez és meddig fog tervezni? Megjelent az élet. Miért olyan nagy bőségben? Miért oly nagy a sokaság, és miért olyan hosszú a sor? Miért is olyan tökéletes az, amit fejlődésnek nevezünk? Áttekinthetetlen távlatok ezek. Ám úgy gondolom, hogy jövő nélkül értelmetlen volna a jelen, és minden. Ki az, aki az időt is beszervezte, feltalálta és beállította a teremtés rendjébe, és még jövőt is adott az életnek? A Mennyei Atya nemcsak teremtett, de tudtukra adta, hogy Ő létezik, gondol ránk, szeret minket, és vár miránk egy örök hazában. Ő nemcsak világot adott, de azt legkövetkezőbb számunkra berendezte és nekünk adta. Ő lehetőséget nyújtott arra, hogy mellette és vele naggyá legyünk és szerepeljünk a világépítésben, még az életadás csodás jelenségében is. Az itteni mulandó időt elvezeti az örökkévalóig és ott örök életet ajándékozik.

III. A térről

Az Univerzum térségeiről, mérhetetlen távolságairól, aligha van a földlakóknak tiszta képük. Milliárd számra vannak benne az égitestek. A térség méreteiről szóló adatok felfoghatatlanok a számunkra, azért csak képletesen, fénygyorsaságban kitalált utazással szemléltetjük. Ha elindulnánk erre az útra, akkor másodpercenként 300 ezer kilométeres

sebességgel kellene haladnunk. Ha a távolabbi csillagokat akarnánk elérni, évmillióig is utazhatnánk. Emberi nyelven ez azt jelenti, hogy még gondolatban sem elfogadható távolságok ezek. A földbolygó nekünk nagynak tűnik, pedig a világűrben jelentéktelen kis pont. A csillagok, a parányi kis díszek az égen, a valóságban az emberi értelmet meghaladó óriási világok, elképzelhetetlen nagy égitestek. Vannak gigantikus tűzkohók, ezek a Makrokozmosz óriási gyártelepei. Itt készülnek a Mikrokozmosz számára a szükséges elemek: az életet majd később felépítő makromolekulák. A bolygórendszerek terjeszkedésében, kialakulásában, a jövő élet lakóhelyeit kell felismerjünk. Az egész világmindenség az élet célját szolgálja: az állócsillagok-napok és bolygók. Földünk a mi Naprendszerünknek a bolygója. Ha nem volna holdja, aligha lehetne élet rajta. Mindez isteni matematika és részletkérdés megoldása.

* * *

A teremtéstörténet még nem zárult le. Ma is alakulnak új csillagok, lehet valamelyiken, most jelenik meg az élet, a másikon viszont fejlettebb lehet az élet, mint nálunk a földön. A bolygónkon beindult fejlődés nem választható el a teremtéstől. Az egész egységet képez: a teremtés – a megváltás – a beteljesedés vonalán, hiszen egyetlen isteni mű. Az életvonalon az emberi történelemben, a mai kultúr világban is van fejlődés, egy örökös kibontakozás, tökéletesedés, megújulás és újjászületés. Minden kor rászorul a Teremtő irányítására. A Vele való mai kapcsolatok, tervek és törvények elfogadása, függvénye a jövő szerencsésebb kibontakozásának.

A Biblia a földlakók életében megfogalmaz egy túlvilági életet. A teremtéstörténettől elvezet az ószövetségi választott népen keresztül az újszövetségi megváltott népéig, a földi sors után a mennyei lelkek közösségébe, az örök egységig a megdicsőült szentekkel, a Mindenség Teremtőjében. Ezen egység megteremtésén fáradozunk már itt, most az anyagi világ mulandó kereteiben is. A fejlődés különböző szakaszait nem lehet elválasztani egymástól, a jövődobelítől. Ez ugyanazon isteni teremtés, megváltás és örök élet. Jézus a lelkek birodalmát mennyek országának nevezi.

8. A szélsőségek és a fejlődés

A feltevés szerint a Teremtő kezdetben ellentétes erőket állított egymással szemben. A menetben pozitív és negatív erők küzdenek egymással. Az ősrobbanástól számítva 300 ezer év után a hihetetlen hőfokon kavargó gáznemű elemek felhőjéből végre megjelent a fénysugár. 1 milliárd év után végre a hőfok a térségben -200 fokra csökkent. A tömegvonzás a hidrogén és héliumgázokat hatalmas felhőkbe tömöríti, amelyekből galaxisok keletkeznek. A kisebb gázfelhők csillagok megalakításával kísérleteznek. 15 milliárd év múlva a Világmindenség óriási térségben kiszélesedve hatalmas égitestekkel, bolygórendszerekkel telt meg.

A kezdetleges ősi zűrzavar csak látszólagos. Az isteni jelenlét nem hiányzik egy percre sem. „Ha az ősrobbanáskor minden hidrogén atom magja héliummá égett volna el, ma sem hidrogén vegyületek, sem hosszú életű csillagok nem léteznének, sem élet nem keletkezett volna. Ha a tömegvonzásos erő egy nagyságrenddel erősebb volna a meglévőnél, akkor a csillagok élettartalma túlságosan rövid lenne ahhoz, hogy a körülöttük kialakuló bolygók valamelyikén elkezdődhessen fejlődni az élet. Ha ugyanezen tömegvonzású érték egy nagyságrenddel gyengébb volna, akkor a csillagok kisugározta energia lenne túlságosan csekély ahhoz, hogy a bolygón kialakuljon az élet. Ez azt jelenti, már kezdetektől valaki

értelmesen beállította az Univerzumot éppen olyan állapotba, amely az élet befogadására alkalmas.” (Dr. Sipos I.)

A mai helyzet: ütközik az Univerzum térségének -274 fok hidege, a Napkohó több millió hőfokának szélsőségével. Ha a Földön életet tervezett valaki, akkor először is meg kellett, hogy találja azt a légkört, amely annak megfelel. Ha közelebb volna a bolygónk a Napkohóhoz, minden megégne, ha távolabb esne, akkor minden megfagyna. Rendezni kellett az éjjelek és nappalok, évszakok változásait. A Földön 20 milliónyi különféle élőfaj talált magának otthont, mindegyik faj számtalan sok családtaggal: a földszínen, a föld alatt, a levegőben, a tengerekben és más vizekben. Vannak láthatatlan élőlények, vannak alig észrevehető parányi állatok vagy növények, de gigantikus méreteket öltő tengeri, vagy szárazföldi állatok is. Mégis nem a nagy és erős állatok kerültek élre, hanem az emlősök közül az értelem csodájával az ember. Őt a Teremtő megajándékozta szellemi-lelki kiváltságokkal. Ő Isten képmására, hasonlóságára született, uralkodóvá lett a földön. Ebben, a szélsőségekben fogamzott ember, Isten munkatársa lett, aki az ellentétek küzdelmében csodálatosan részt vesz és együttműködik Istennel a világ fejlődésében.

9. A megváltás története

Isten a földlakókat a Szentháromság mintájára saját képmására családi közösségre rendelte. Az élet fennállását a szülők gondoskodására bízta. A fejlődésben a létküzdelem során bizonyos értelemben megromlott, elveszett az Istennel való kapcsolat, megrendült a családi élet és a földlakók sorsa. Alkalmas időben, amikor a fejlődésben megmutatkoztak a szükségek, a Mennyei Atya elküldte Fiát, Jézus Krisztust a földlakók megmentésére.

Ezen terv kivitelezéséhez édesanyát választott, a názareti szűz Máriát, aki a Szentlélektől foganta a gyermeket. Az égi küldöttet a Szentlélek kísérte a földi pályáján. József, Mária jegyese, a názareti ács, szintén a Szentlélek által értesült Isten megváltói tervéről, hogy Jézus Krisztust a földiek családi közösségébe akarja beiktatni. József elvállalta a gyermeket, befogadta a családba és gondoskodott róla. Máriával elment Betlehembe a népszámlálásra, ahol a gyermek megszületett. Heródes titkos tervei elől Egyiptomba menekültek. Visszatértek Názáretbe, amikor a rossz szándékú uralkodó meghalt. Itt is küzdelem várt a létfenntartásban. A felnőtt Jézus nevelőapjával dolgozik, de közben készül a nagy hivatására. 30 éves, amikor elköszön a családi otthontól. Megkeresztelkedik Jánosnál a Jordán folyóban a bűnbánat tisztulási szertartásában. Azután kimegy a pusztába, a magányban imádkozik és böjtöl. Itt felkészül a mennyei üzenet átadására, a megváltói örömhír továbbítására.

Tanítja az embereket mennyei mintára élni, az isteni szeretetrendszer szerint. Életpéldájával bemutatja, hogyan lehet kijavítani az elferdült földi életet. Kánaánban a vizet borrrá változtatta, a pusztában kenyeret osztott a népnek, betegeket gyógyított kézzel. Körüljárta Izraelt, mindenfelé tanított és jót cselekedett. A vezető szerepben levők azonban nem fogadták el. Mint a rabszolgákat szokás, keresztre szegezték. Ám harmadnapra üresen találták a sírját. Megjelent tanítványainak. Negyvened napra elköszönt tőlük és visszatért a mennybe. Erre tíz napra elküldte a tanítványainak a Szentlelket. Ezek e napon valami háromezer embert megkereszteltek. Velük volt a Szentlélek. Így jött létre a Földön a Krisztus-hívók családi közössége, akiket krisztusiaknak, keresztényeknek neveztek el. Valójában ez Isten megváltott szent népe, az egyházi közösség, amelyet Jézus alapított, és elterjedt a földön.

Az egyház a földlakók nagy családi közösségének magja lett, amelyet a Szentháromság megszentelt, és megbízott a fejlődés további küldetésével. Krisztus az alapító, az egész világ minden nemzetét és nemzedékét meghívta, és egyházának tagjává akarja fogadni. A

földlakóknak, a fejlődés további szakaszában a létük biztonságáért egyetlen családi közösségre van szükségük. Ez az egység megteremtése, a mostani fejlődés feladata.

Isten nemcsak teremtett, de hosszú évmilliárdokon keresztül is kíséri a világot. Ő nemcsak fenntartja, de tökéletesebb fokra is vezeti a világot. A tökéletesedés, a fejlődés csodálatos kibontakozása, sajátos isteni elgondolás, amelyben a teremtmények gyarlósága és más negatív tényezők orvoslásra szorulnak. A mai világba beépítve ott találjuk a Kereszténységet, amelyet Jézus Krisztus alapított. Ő azért jött a bolygóra, hogy irányítása gyógykezelje az elrontott életet, és lendületet adjon a további fejlődésnek.

Hogy Isten Fia járt a földön, igazolja az utókornak: az időszámítás, amelyet a születésének emlékezetére az új világ kezdett. Jézus születésének ünneplése egyedülálló jelenség a földön, amelyhez nincs hasonló. Megemlékezésére hány gyertyát gyújtanak meg karácsony éjjelén? A kétezer év alatt hány templom épült a tiszteletére, és hány kereszt örökítette meg a drámai halálát? Hány keresztény élt és tett tanúságot arról, hogy Krisztus élete győzelem nemzedékeken keresztül. A napi 400 ezer szentmise, amelyet bemutatnak a földön minden nap, nemcsak megemlékezés, de egyben erőforrás a mai emberiség számára. A világon senkiről sem írtak annyi könyvet, mint Isten Fiáról. Ez azt is bizonyítja, hogy Jézus velünk él és küzd a fejlődésben. Van-e egyetlen uralkodó, akiről annyiszor megemlékeztek volna, mint Krisztusról?

10. A megszentelő Isten

Csodálatos jelenség az életszentség, a mind tökéletesebbre való emberi törekvés a fejlődésben. Ez csak isteni kezdeményezés lehet. Ki tudná megszámlálni azt a sok jót, amely naponta megvalósul a földön? Vannak mindenütt nemes lelkű emberek, szentek, akik a szeretet jegyében végzik munkájukat, lelkiismeretesen teljesítik a kötelességüket. A családi életben és az egyházi intézményekben létesült közösségek kitűnnek sajátos életszentségükkel. A családban különösképpen kifejezésre jut az isteni örök terv megvalósítása. A családok által ez az anyagi világ már a napi születések számával egyre szellemibb formát ölt és nagy lelki átalakuláson megy keresztül. Hosszú folyamat ez, a szellemi élet nagy győzelme az anyagi világ fölött. Az isteni örök Bölcsesség nagy diadala, nemcsak a Földbolygón, de az egész Univerzumban. Ezt a lelki átváltozást a Szentlélek irányításával érthetjük meg. Isten együttműködik a fejlődés szakaszaiban, mai szinten az emberiség átnevelésében, a nemesebb, a szent életre való átvezetésben, a szeretet, a béke és egység megteremtésében. A Szentlélek segítségével a fejlődés a történelem során győzelemre juttatja az evangéliumi élet elfogadásában a keresztény családokat.

„Hála legyen Istennek! Ő Krisztusban mindenkor győzelemre segít.” (2Kor, 2,14)

Az élet a Teremtő remekműve. Isten legszebb győzelme. A gyermek, a ragyogó csöppség, szüleinek arcvonásával jön a világra. Ezzel mutatja meg együvé tartozását életadóival. A fejlődés további során kísérve, meglátjuk benne az ősi eredet lelki szépségét, a Mennyei Atya tükörképét. A növekedésében az élet egyre több győzelmét kísérhetjük Isten örök akaratának megvalósulásában. A felnőtt kor csúcsra érkezés. A kibontakozott szellemiség a Teremtő dicsőségének a hirdetője. Ez az isteni remekmű értelemmel megáldott ragyogó személyiség, tökéletesség. A férfi mint világépítő, fejlődést szorgalmazó, életadó, teremtői munkatárs. A nő mint új életet világra hozó és felnevelő édesanya. Mindketten készek a Teremtővel együttműködni és a kapott megbízást elfogadni. Az élet a Világmindenség legnagyobb értéke. A család kezdettől alapjába véve az élet-sors fenntartásának az intézménye. Az apa, az anya és a gyermek a Szentháromság képmása. Gyakorlatilag a család-fejlődés a célja, benne örökíti meg Isten az életet. A család viszont a társadalom, a közösség sejtje.

A krisztusi élet a földön új dimenziót nyer. Benne új emberiség születik. Az ember fejlődik, átalakul, nemesedik, és isteni természethez hasonul. A keresztény család az életszentség útján jár. Az evangélium szerint élnek tagjai, Krisztust, az ő életét, a mennyei stílust, utánozzák. A szentségekben élnek az ő misztikus egységét, főleg az eukarisztiában. Krisztust a Szentlélek kísérte földi útján. Itt a krisztusi egyházi nagycsaládot, a lelki közösséget, a Megszentelő Isten vezeti. A keresztény családokat és azok tagjait megszenteli, a Szentlélek templomává avatja. Ha a teremtésben, a természet rendjében, a család a Szentháromság képe, annál inkább lesz azzá a krisztusi megváltásban, a megszentelő Isten által. A Szentségek által megszentelődve a család még bensőségesebben kapcsolódik a Szentháromsághoz, megújul nemcsak egyéni személyi életében, de megújítja a nemzedékeket. Tehát a család fontos tényező a fejlődésben. Ebben a közösségben születnek a mennynek előkészített teremtmények, az örök életet kiérdemeltek. Így jutnak a krisztusi misztikus egységből a földlakók a mennyei közösségbe. Ez már a fejlődés magasabb rangú fokozata, a család átképzése az életszentség útján. Ez átmenet a földi és mennyei élet között. A keresztény család nemcsak hisz a jövőbeli tökéletesebb életben, de gyakorlatilag bemutatja a földlakóknak azt a szebb világot, meggyőzi őket annak valóságáról, amelyet misztikusan megél a háromszemélyű Isten közösségében, és amelyet ő már szívében hordoz. Most még itt jár e korlátok világában, de a hit tökéletességében és reménybeli élményében, már a mennyben lakik. Erre a pontra az ember sohasem jutott volna el magától. Ide csak az isteni kegyelem vezethet. Isten hív és vezet a mai fejlődésen keresztül is.

11. Az Örök Láthatatlan munkatársa a fejlődésben

„Ha búzaszem nem kerül a földbe és nem hal el, nem hoz teremtést.” (Jn 12,24)

A Láthatatlan Isten jelentkezik a természetben, a fejlődés minden szakaszában, minden élőben. A búzamagban is. Itt a rejtőzködő Isten a parányi atomok láthatatlanában sajátosságosan szembesül az értelmes emberrel. Jézus példabeszédének nyomán a hallgatóság rádöbben, nemcsak a láthatatlan isteni jelenlétre, de felismeri a Teremtő örök tervét, mint értelemmel rendelkező meghívott munkatárs. „A búza szem, ha nem hal el, nem hoz termést.” Az ember amíg küszködik, a munkában kimerül, meghozza a gyümölcsöt. Az életátadás az első emberi feladat. A teremtésben elindult életfolyamat nem szabad megszakadjon. A búza esetében a mag elvesz, de helyette megmarad a harmincszoros, hatvanszoros termés. A szülők helyett itt maradnak a gyermekek, a jövő nemzedék, és a nemzedékek sora. S ahogy a búzamag tápláló energiát is tartalmaz, a szülői szeretet gondoskodik a gyermekekről. Ahogyan a napsugár éltető, teremtő energiája árad a természetben, úgy az ember is sugározza a szeretetet, az életet a környezetében. Ebben az egyéni életben nemzedékek sora, kollektív közösségi élete van istenileg megfogalmazva. Nem korlátozódhat önmagára az emberi élet. A búzaszem nincs ennek tudatában, de eleget tesz az isteni megfogalmazásnak. Az ember értelmi képességével kell elfogadja a fejlődést. Az élet megörökítésének mélységes titka ez, amelyet Isten minden élőnek a természetébe oltott. Itt minden csak élni akar és másokat hivatott éltetni!

A fejlődés bőség, mindig egy plusz, A többlet átadása, a tökéletesedés útján. Az ember számára a lelkeségben feltárul egy újabb szerep. Az ember a fejlődés csúcán álló értelmes lény, a szellemi-lelki-erkölcsi lét élője, a fejlődésben ezek tökéletesítője. A Szentlélek tüze adja és sokszorozza ezt az új lelkiületet, szorgalmazza az örökös átadás elvét. A lelkeség osztogatás, ajándékozás, lelki szaporodás. Átadva az evangéliumi jó hírt, gyökeresedik a hit, növekszik a remény, erősödik az élni akarás, gyarapodik a szeretet, győzedelmeskedik az élet. Krisztus földlakó lett, hogy elmondja ezt a búzatörténetet, a mély értelmű tanítást, a teremtés-fejlődés elvének tartalmát, hogy ezzel a mennyei életet megalapozza a földön. Ezt

az életet nem lehet önzően kisajátítani, mert akkor „köves talajba hull a búzamazag, és termés nélkül marad az élet”. Benned még sokan kell megtalálják ezt a hitet, az életet, a Láthatatlan Örök Életet. Ő megjelenik a világban és tökéletesedik a fejlődés. Nem állhatsz le, hiszen ez egy nagy távú isteni mű és folyamat, Univerzum szintű vállalkozás. Az Örök Láthatatlan ismerete nélkül ez mind lehetetlen, elérhetetlen. Ha rátaláltál a Láthatatlanra, tégy róla tanúságot.

12. Az örök Szeretet

„Akik hisztek az Isten Fia nevében, tudjátok meg, örök életetek van.” (1Jn 5,17)

Ha valakinek szüksége volna a világban valamire, az a szeretet. Hol is lehetne ezt a valamit megtalálni, vagy mi is volna az a szeretet? A legtöbb ember erre vágyik, erre a kifejezhetetlen valamire, de elfelejti azt, hogy ez éppen a fordítottja a vágyakozásának, mert ez adakozás. Az egész élet és mindaz, ami hozzájárul, a szeretet adakozásában és megosztásában nyer értelmet, magyarázatot és kielégülést. Az emberi cél, a tevékenység, a lelki megnyugvás, a megelégedettség, a tervek, a jövő élet ábrándjai, mind közös nevezőre jut a szeretetben. A sokféle életterület, a sokféle ember, és valamennyinek ugyanazon igénye a szeretetre, arra a gondolatra vezet, hogy első fokú a szeretet-vágy a világban, de az ott mégis mintha örök hiányként szerepelne. Ugyanez azonban arra utal, hogy e fogalomban keressük a lét és fennállás nagy, talán legmélyebb titkát. Miért is keresnek az emberek mindig és mindenhol a szeretetet, ha nem volna az élet ebben a vágyban megfogalmazva, összegezve, kimerítve, vagyis megalapozva? Úgy tűnik, ez létünk legnagyobb titka. Tulajdonképpen a gyermek, a szeretet gyümölcse, kell nekünk erről magyarázatot adjon. Nemcsak a mai szülők szeretetéből forrászik az élet. Ez kezdetben is így volt. Ez az Univerzum és a világ felépítésének indítéka. Ez Istenre, a Teremtő Bölcsességére utal. A tapasztalati és gyakorlati élet vezet el Isten mélyebb felismeréséhez: Isten maga a Szeretet. Benne megtalálja minden élő a gyökerét, az Univerzumnak és az életnek. Isten lényege a Szeretet és mindent szeretetből adott: a világot is, meg az életet is. Az élet az örök isteni Szeretetből indult el, érvényesül a fejlődés során, és ugyanabban a Szeretetben teljesül be. Ez mintha több útvonal volna. Az egyik az Univerzum Teremtőjétől, a teremtés első pillanatától a világmindenség kibontakozásáig. Itt Isten elkészítette a helyet az élet lakásául. S az utána következő szakasz az isteni Szeretet újabb nagy kiáradása: az élet megteremtése. AZ ÖRÖK SZERETET megosztja a teremtményeivel amit birtokol: önmagát ajándékozza. Ebben minden benne van, amit csak adhat a világban élőknek. Isten mindenről gondoskodva az életet megosztja, amely elindul a pályáján, hogy meghódítsa az Univerzumot végső határáig. A fejlődés során elindított élet egész útján ő ott éberkedik, állandó szeretetével kíséri, és jelen van a mind tökéletesebb felé haladó életpályán. Az emberiséget, ezt az értelemmel megajándékozott lényeket, kiválasztotta a sokaságból, és gyermekeiként szeretgeti őket. Mindenben megosztja gazdagságát, még a teremtő hatalmat is megosztja velük. A szeretet nemcsak születés, de egészség, öröm és lelki megnyugvás, a küzdelemben kitartás és erő. A szeretet elégedetlen önmagával, természetszerűen ki akar áradni mások felé, mint az a Teremtőnél is történt. Ebben az egyesülésben Istennel nemcsak a legközelebbiek kerülnek a szeretet légkörébe, de minden élő. A szeretetben halad a fejlődés és terjed a tökéletesség századokon keresztül. Meddig? A beteljesülésig Isten országában. A jó Mennyei Atya vár nagy szeretetével. Nagy dolog lehet a szeretet, ha örök élet jár érte.

13. Az emberi szem túl lát a Föld határain

„Talán képes az ördög arra, hogy vakok látását visszaadja?” (Jn 10,21)

Felfoghatatlan valóság, hogyan is kezdődött a látás. Miért kellett olyan tökéletes emberi látó képesség, amely a fény, a színek árnyalatát, változatait, regisztrálni tudja. Aki azonban az Univerzumot teremtette, akarta, hogy ezt a világot az élő teremtmények lássák, érezzék, élvezzék, el tudjanak tájékozódni, fel tudják találni magukat, az értelmesek pedig tudják kutatni a világ titkait, és ebből a tudásból tudjanak meríteni. A szem a tökéletesedés felé nyitott ablak, amelyen keresztül betekintünk a környezetünkbe, felfogjuk a helyzetünket, meg tudjuk állapítani létünket, és bele tudunk helyezkedni világunkba. A látás az élet szerve lett, minden élő a maga módján ezzel tájékozódik, és mindent megtalál a fennállásának biztosítására. Az emberi szem azonban nem csak táplálékszerzéshez szükséges, de a tevékenység nagy tényezőjévé vált, amelyben a világépítés megfogalmazott. Isten nem csak élvezetnek szánta a szemgolyót és az emberi képességeket. Ez mind eszköz arra, hogy az ember bekapcsolódjék a Teremtő munkába, a világ fejlődésébe. Olyan valóságok ezek, amelyek egyek a világmindenséggel és a Teremtő örök terveivel. Lehetetlen még elképzelnünk is egy más világot, mint ez a mienk. Hogy is nézne ki az a szemmel nem tartott lét, a szabadjára hagyott ember, aki ellenőrzés nélkül, vakon tesz mindent. A lét magába véve világrend, ezt pedig látni és fenntartani kell. Ennek a mondanivalója, hogy folytasd és tökéletesítsd azt, ami van. Így érhető el a világ további építése, a jövő fokozottabb meglátása és kiépítése. Lehetetlen azonban elképzelni egy vaksorsot világviszonyban. Benne a világ összeomlását látjuk. Mekkora ajándék tehát a fény, a látás, amely elvezet az élet fenségesebb megértéséhez. Mekkora bölcsességre volt szükség, hogy meglássuk ezt a világot, hogy az lelkesítő, szép és gyönyörű legyen, amely lángra lobbantja a lelket, alkotásra serkenti a művészt, hogy további összhangot diktáljon a tennivalókban, hogy ellenőrizhessük életünk eseményeit, fenntarthatassuk életünket, győzelemre vihessük földi sorsunkat. Mekkora tudomány kellett a világ elemeinek megszerkesztéséhez, amelyek a rezgések meghatározott számában minőségi színárnyalatokat tudtak varázsolni a kitűnő emberi szemben? A világosságban Isten már látta a tükröző vizeket, a ragyogó emberi szemeket és azt a lelki képességet is, az Istent kereső lelki szemeket, a kifinomult misztikus érzékenységet, a lélek vonzódását a mennyei Édesapa irányába. Elképesztő dolgok ezek, évmilliárdok csodája, lassú kibontakozása, az eget felfedező képességek kialakulása és azok tökéletesedése. Feltáruznak a hitben a lelki élet látóképességei, az örökkévalóságba hatoló lelki szemléletek, a beláthatatlannak mondott évmilliárdok és az örök haza felfedezésének ösztönei, lélekvágyai, szeretet hullámai.

14. A világban Istent kell látni

A keresztény a világszemléletet ott kell kezdje, hogy magát az Univerzumot isteni műként fogadja. Később minden alkotást, az összes teremtményt és a törvényeket, mind ebben a hitben ismeri fel. A végső következtetés az lesz, hogy minden testvért, embertársat, isteni műként szeretettel fogad.

Világunkban megosztottság van, tudatlanság, hittagadás, közömbösség, amely a nevelés hiány miatt fokozódik. A krisztusi fénysugár még nem hatolt be ezekbe a berkekbe. A teljes világszemléletben Isten könnyebben meg tudja velünk értetni és kivitelezni a terveit. Ezt a közösségi élet átalakításával kell kezdeni. Fel kell deríteni az Isten-hiány zugait, a hit fényével kell azokat megvilágítani. Az embereket gyakorlati tapasztalat útján kell meggyőzni: Jó cselekedetekkel kell lefegyverezni, szelíd szeretettel kell őket megnyugtatni, a jósággal kell őket fellelkesíteni. Ez krisztusi út. Ő is ezen isteni tökéletességben adta át

nekünk az égi üzenetet. Ebben örök értékek vannak összegezve, bármely nemzedék tanulhat belőle. Értékei nem évülnek el. A hit az egész Világmindenséget adja megfogalmazva, a végső célt, a mennyei dicsőséget. Ez a végső cél, alaptól, indulástól kezdve felfedezi az Isten végtelen szeretetét. Ettől jobbat nem lehet találni. Az evangéliumban nem lehet csalódni. Itt felszabadul a lélek, tehermentesítve lesz az élet az aggodalmaktól, a sok evilági bajlódásuktól.

Az anyagiasság, a gyűjtési szenvedély, a hitetlenség egyre csak eltávolítja az embereket egymástól, mert nem az isteni mű az, ami lelkesíti őket. Mindenben az anyagi javakból való részesedést keresik. Osztani kell a szeretetet, a felesleget, a nélkülözhetőket, és megnyertük a győzelmet. Ne sajnáljuk a mosolyt, a bátorító napsugarat, mert ahogyan a növények sem képesek napsugár nélkül fejlődni, úgy a lélek sem tud az isteni hit fénye nélkül kibontakozni a sötétségből, a gondok és hangulatok rabságából. Esélytelen küzdelem vár ott, a mérhetetlen sok bajlódásban, az Istentől való szakadásban. A hit a leggazdagabb világnézet, a legtartalmasabb életvonal, maga az élet van benne megfogalmazva és megalapítva. A hit a legjobb tanítómester, mert magától az Istentől ered, Istentől való egység.

Meddig akarsz még saját utadon érvényesülni? Isten nélkül eredményekhez jutni? Istentől nagyobb karrier nem létezik. Ha vannak anyagi, evilági, vagy sátáni problémáid, akkor menj Istenhez, mert tőle futnak a sötétség képviselői. Add át a lelkedet Istennek, és ő felderíti életedet. Benne mindent megtalálsz.

15. A test és a lélek rejtélyébe állított ember

„Isten lelke által szolgálunk, és Krisztus Jézusban dicsekszünk, a bizalmunkat nem a testbe helyezzük. Habár nekem lehetne bizalmam a testben is.” (Fil 3,3-4)

A földi sors két véglet találkozója, a fejlődés nagy kötélhúzása, az anyagi és a lelki-szellemi világ között. Számunkra úgy tűnik, mintha ez a két világ nemcsak egymás mellett állana, de mintha egymásban és egymásért is lenne, ám olykor mintha egymással szembehelyezkedne. Mindkét világ a Teremtő kezéből került ki és egyesül az emberi sorsban. Isten örök jóságában megalkotta az anyagi világot, benne az élőket. Az ember központja, tengelye a fejlődésnek olyan kiváltságokhoz jutott, amelyben a szellemi lét, a lélek csúcstra jutott. Az anyagi világ viszont lenyűgöző, mintha rabságba fogná az élőket. Az ember mintha kiszolgáltatott volna a testi igényeknek, a környezetének, a levegőnek, a víznek, a táplálkozásnak, az éghajlatnak, a kölcsönösségnek és a földön lakó többi élő faj jelenlétének. Mind ott tolong a létküzdelemben és velük az ember. Ő értelmi és egyéb képességeivel megelőzi a többi élőket és uralkodóvá lett a bolygón.

Az ember szellemi kiváltsága olyan jelenség, amelyről magyarázatot kellene, kapnunk. Egyszerűen érthetetlen számunkra, honnét került a birtokunkba az alacsonyabb rendű ösztönösen élők tengerében az értelem rendkívül gazdag ajándéka. Az ember nemcsak birtokolja az értelmet, de azzal önmagába képes tekinteni, és új reflexióban szemléli önmagát. Ez a képesség őt elvezeti magán kívül, a környezetének és a világmindenségnek a szemléletéhez is, és megtalálja velük a kapcsolatot. A létvonalon haladva felismeri a szabályosságokat, egymásra utaltságokat, közös eredetet és ugyanazon fejlődést és élet kibontakozást. Számptalan tapasztalat egybekerül, és kimondja a számára végső záradékot, ez a világmindenség nem lehet Mester nélkül. Ez a temérdek sok élő és beláthatatlan nagy csillagmezők világa egyetlen történelem és egyetlen sorsközösség, egyetlen folyamat és egységes cél. Ugyanazon Világteremtő műve. Az anyagi világ nemcsak anyagból áll, de abban teremtői értelmi, szellemi munka van befektetve, amelyet a tudomány a kutatások során összegyűjtött. Itt nincs semmi a véletlenre bízva. Ez előre kiszámított vonal és már előre időzített folyamatok összessége, amelynek beláthatatlan a vége, mint ahogyan a kezdete

is egy nagy rejtély. Úgy látszik, hogy a szellemi vonatkozás rejtett, mert az eredet is, és a vég is láthatatlan. S ez a láthatatlan világ egyesül, találkozik az emberben. Megjelenik benne, mint valami újdonság, de olyan valóság, amely őt külön vonalra állítja, a sok közül kiemeli, és kutatásra serkenti. A kereső végül is rádöbben, mert önmagában hordozza ezt a láthatatlant, ami után kutat, és amely őt most e láthatatlan világhoz elvezette. Ő is egy tényező az alkotásban. Isten meghívta munkatársának.

16. A befektetett energia egyenlő az eredménnyel

„Összehívta a tizenkettőt, erőt és hatalmat adott nekik. Útrákeltek hát, bejárták a falvakat, mindenütt hirdették az evangéliumot és gyógyították a betegeket.” (Lk. 9,1-6)

A gyógyítás isteni erő, meghaladja az emberi képességeket. Itt Krisztus ereje mutatkozik meg az apostolok életében, aki a keresztyével, csodálatos lelki erejével legyőzte ellenségeit. Benne az egész kereszténység győzedelmeskedik. Az ellentétes erők küzdelmét közösségi szempontból kell megfigyelnünk és elfogadnunk az egész fejlődés menetében.

A teremtéstörténet ősi robbanása az egész Világmindenség kezdetét nyitotta meg. Az, ami ott lejátszódott, az ellentétes erők, szédületes nagy energiák harca volt egymással. Valójában egy törvény érvényesült, a fejlődés vonalán végighúzódó, számtalanszor ismétlődő törvény. A Makrokozmosztól a Mikrokozmoszig az ellentétes erők találkoznak egymással. Az elemek, a fizikától a vegytanig, a biológiától az emberig állandó kapcsolatban, vegyületekben, bizonyos rendben és ütközésekben találkoznak. Nem céltalanul, és nem is eredmény nélkül, mert a fejlődés vonala igazolja, hogy az a csodálatos teremtés vonala mindenek és az élet megjelenésének a vonala: A mind rendeződöttebb fizikai világból előkerül a vegyi, abból a biológiai és végül a sok növény, állat és ember. A sor folyamán csodálatos egyensúlyokban mutatja meg azt, hogy ez nem lehet a véletlen játéka, de isteni előre számítás, irányítás és bölcsesség megvalósulása. Az ütközések és egyensúlyok eredményeként a fontossági listán felállított értékrangsor szerint jelenik meg minden, ami csak létezik. Ám mindenkori szabály, hogy a befektetett energia arányos az eredménnyel. Olyan matematikai egyenlet ez, amelyben a leküzdött erők egyensúlyt teremtenek és egyenlők az elért eredménnyel. Így érvényesül a teremtés és a fejlődés a szélsőséges ellentétek útján.

A mai tevékenység nem más, mint az ősröbannástól elindult elemek szakadatlan kapcsolódásának, szétválásának beláthatatlan sora és küzdelme, egyensúlyi törekvése, a fejlődés folytatása és győzelemre vitele. Olyan munka ez, amelyet a Teremtő indított el, és aki most velem is együttműködik, velem és ebben a korban is kivitelezte terveit. Ugyanazon fejlődés örök dimenziója ez, ugyanazon küzdelem rejtélyében. Földünkön ebben a folytonosságban, ütközésekben, fáradságokban születik ez a mai krisztusibb világ, alakul a holnap és lesz a jövő. Ez ugyanazon fejlődés felfelé és lefelé mozgó hullámmozgása is, amikor én, hol lélekkel eltelve remekelek, hol gyarlóságaimtól terheltlen rogyadozom. A fejlődés mégiscsak isteni, és övé a győzelem. Krisztus keresztye a kor megváltásának ütközésében rajtam keresztül is érvényesül, a fejlődés nagy korfordulóin, korszakokon keresztül érvényesül.

17. Hit nélkül a fejlődés céltalan

„Hallgatták ezt a kapzsi farizeusok és kicsúfolták Jézust.” (Lk 16,14)

Jézus a mélyre zuhant emberi sorsról, a képmutató, két úrnak való szolgálatról beszélt. „Ami az emberek szemében nagy érték, az Isten előtt megvetést érdemel. Nem szolgálhattok Istennek és a Mammonnak, a pénzistennek!” Találva érezték magukat e szavaktól a farizeusok és kicsúfolták Jézust. Nem lehet a rabja az anyagi világnak az, aki elfogadja az

Univerzum nagy hitét, a mennyek országának üzenetét. Jézus eljött, hogy javítsa az elferdült világnézeteket, viselkedéseket, visszavezesse őket a fejlődés helyes vonalára, hogy megmutassa az ember célját, feladatát, és visszaadja neki eredeti méltóságát.

Az ember célja nem a föld, hanem az ég. A bolygó-sorsutazás az örök hazába. Innét nem vihet magával senki semmit. Ott más törvények, más lehetőségek vannak és nem a mulandóság jegyében zajlik az élet. Tények igazolják, hogy a hit nélkül kiszolgáltatottá válik az élet a földön: 1) Ha a mulandó dolgoknak örök értéket adunk, 2) Ha az örök értékeket tagadjuk, vagy ha azokat a mulandó szintre lefokozzuk.

Az egész Univerzumot nem lehet szűk korlátokba helyezni. Erre utalnak a végtelen nagy távolságok. Az örökkévalót nem lehet percekkel mérni, mert végtelen. A földi korlátok, és gyenge lehetőségek miatt tiltakozik az emberi értelem. Valahol a Világmindenségben feltételezünk egy zavartalan légkört, egy nagy lehetőséget, egy tökéletesebb létformát. Az ember számára szűkek a földi keretek ahhoz, hogy teljes pályát fogadjon el rajta: sem szellemi életében, sem térben, sem időben, nem tudja kiteljesíteni vágyait. A fejlődés nagy folyama azonban választ ad neki ezekre a kételyekre és aggodalmakra. A halál nem lehet félbeszakított földi pálya, az Univerzum se lehet hiábavaló, céltalan szerkezet. Az örök értéket a túlvilágról érkezett hitben kell keresni. A Világmindenség győzelmét és örömhírét hozza a hit. A fejlődés folyama nem áll le befejezetlenül e bolygó kereteiben. A földi mulandóság csak sürgetőleg az örökkévalók felé tereli a gondolatokat. A földbolygó csak átmeneti jellegével a tökéletesebb másvilágra hívja fel a figyelmet. Megnyugtató hitben tárja fel a tökéletesebb kibontakozás világát. Az elérhetetlennek tartott ideigvaló küzdelem, örök jószág birtoklásával, tökéletes lelki étellel, az életszentség magasabb fokával biztat. A fejlődés más dimenzióban folytatja a túlvilági útját, amely csodálatos célbafutás lesz. A Teremtő a bolygórendszerek világában beindítja a fejlődést. A magasabb szintű emelkedés ott vár a lelkek országában. A tudományos fejlődés megszerkesztése most gazdagítja ezt egy biztosabb jövővel. A földi pálya meghosszabbítása és annak folytatása, nem lehet gyümölcstelen, sem céltalan üresjárat. Isten nem ismer csőd helyzetet. Ugyan miért is teremtett volna az embernek értelmet? Miért akarná megtéveszteni az embert üres ígéretekkel! Az örök élet hite a legsikeresebb földi pályát biztosítja az embernek.

18. A hittagadás zavart okoz a fejlődésben

„A föld lakói, akiknek a neve nincs beírva a világ kezdetétől fogva az élet könyvébe, csodálkozni fognak a vadállat láttára, amely volt, de többé nincs, majd ismét megjelenik. Ide bölcsességgel párosult ész kell.” (Jel 17, 8-9)

A világmindenség szélsőséges titkai között sátáni erőkről is beszél a Biblia. Vannak természetben egymással ellentétes erők, szélsőséges elemek, de Istennel szembekerült lények is, akik nem akarnak beleilleszkedni a világrendbe. Ezek kiszakadásukkal rontják az összhangot, sőt zavart keltő és megtévesztő tevékenységet is folytatnak. Ez nem olyan tényező, ami veszélyeztetné a világmindenség fennállását, vagy az isteni hatalmat. Egyetemes vonatkozásban az isteni tervben, a fejlődésben, az ellenerőknek és szélsőségeknek, bizonyos szerepe van az Univerzum egyensúlyi helyzetének létrejöttében, felállításában, folytatásában. Azon kívül változatosságokon és ellentéteken keresztül egyszerűbb a tisztánlátás. A jó és rossz ellentétében megmutatkozik a helyes és jó választása. A jó és rossz kiváltja, felfokozza a létküzdelmet, de serkenti a fejlődést. Isten ezzel tartja élénken felszínen a küzdelmet, az éberséget, a kitartást. Ezzel jutalmazza a hűséget, helyes irányt ad, segít az igazság megtalálásában, biztat a jóért való küzdelemben és tevékenységben. A küzdelem mozgató erő. Ha az hiányozna, lelassulnának az ellentétek, unalmassá válna az élet, egyhangúbbá válna a menet, de bizonyos hiányosságok miatt végül

leállhatna a tökéletesebb felé való törekvés. A fejlődés úgy van megszerkesztve, hogy az alacsonyabbról a felsőbb fokra jusson, a hiányosról a tökéletesebbre emelkedjen, a kevésről a sokra, a bizonytalanról a biztosra törekedjék. Ez az élet megfogalmazása, lényege, a szüntelen növekvés, a kulcsa a haladásnak, alapja a sikereknek és a győzelmeknek. Másféle elképzelések befagyasztanák a fejlődést, tönkretennék az embert. Isten mozgó, lüktető, érző életet teremtett, teli törekvésekkel és lelkesedéssel. A fejlődésnek, a jövő kibontakozásának, a mind tökéletesebb élők sorának is vannak szabályai, törvényszerűségei. Az emberi értelemnek, a szabad akaratnak, ezen isteni ajándéknak sem lehet más törvénye az érvényesüléshez, mint szembenézni az ellenerőkkel és küzdeni a rossz ellen. Az eltompult értelem, a gyenge akarat, a hittagadás, a korlátlan szabadság, az ösztönök, a szenvedélyek, az érzelmi világ, az önfegyelem, ellenőrzés nélkül, olyan útvesztők, amelyek a földlakókat ellaposodott életküzdelemhez vezetik. Isten megadta a szabad választást, ám ha a kísértő megjelenik és valaki nincs résen, gyorsan mellékvágányra jut. Az Istennel kapcsolatban álló lelkek azonban annál nagyobb sikereknek örvendenek. A fejlődés távlataiban megcsillannak az egyensúlyos, aranyos középutak, és a lelki élet magaslatai.

19. A Teremtő Isten tagadása az élet elvesztésével jár

„Ne hivassátok magatokat rabbinak, mert egy a ti mesteretek, ti pedig mindnyájan testvérek vagytok. Atyának se szólítsatok senkit a földön, mert egy a ti Atyátok, a mennyei.”
(Mt 23)

Elképesztő milyen visszaélések vannak a földön. A hit hiányában és fogyatékoságaiban, fordított értékrendszer és életellenes irányvonal alakult ki. Az arany és a pénzimádat elfoglalja az Isten helyét. Az életszentséget kiszorítja a pénzahajsza, a ravasz számítás, az erőszak, és uralomra kerül a bűn. A fejlődés helyett a halál vár az emberiségre. Ez a fonák helyzet, a világ felépítésének fordított értelmezése és sorrendje, a hittagadásból fakad. A Világmindenség fennáll, mert van bölcs Alkotója. A hittagadásban nem „feleslegesnek képzelt” vallási kérdés kerül lomtárba, hanem az egész világrend sérül, az emberiség célját veszti és fennállását kockáztatja. Erkölcsi lejtőre kerül a jövő nemzedék.

A kétezer éves kereszténység az egyistenhitben igazolja, hogy az emberi élet nemcsak kibontakozott, de kulturális győzelmet aratott. Ez az isteni világrendben megszilárdult élet, most átalakul „mammoni társadalommá”, mondhatnánk úgy is, „sátáni kormányzósággá”. Napról napra fogynak az erkölcsi értékek, mind több a nyílt támadás, az igazsággal szemben, ezzel párhuzammal növekszik a gyűlölet, fogy a jóság és a szeretet. A megtorpant emberiség öncsapdájába kerül. Egyre több az elégedetlenség, növekvőben van az öngyilkosság, mind több az éhező ember. Az egészségügy tehetetlen a sok depressziós beteggel szemben. A világot elárasztja a céltalanságot megélt földi vándor és ennek nyomán az értelmet tagadó: italozó, kábítószeres, bűnöző. Degenerált új nemzedék lép a porondra. Isten-hiányban szenvedő világ ez. A hitben kiéhezett emberiség kiált ma segélyért az ég felé.

Az eddigi fejlődés az értelem és lelki győzelem örömeiben, a családi közösségben megélt nyugodt életben jutott előre. Az értelmi értékek diadala után megfogamzott az esztelenség filozófiája, az istentagadás, és ezzel párosulva az emberi értelem tagadása. Ami eddig győzelemre vitte a nemzedékeket, most egyszerűen a szórakozások és dőzsölések áldozatává lesz. Az élet egyre zürzavarosabbá válik. A tisztánlátást megfertőzte és elhomályosította „a pénzkultúra”, az értelmi munkát gátolják, és blokádnak alá helyezik a mérgek. Az AIDS és a kábítószer, milliárdokat embertelenít el. Az igazságtalanságok, mások kihasználása, az anyagi fosztogatás, rendszereket alapít érdekeik megvalósítására. A bankintézmények behálózják a bolygót. Ezzel egybekapcsolódott világhatalommá nőttek a pénzkirályok,

gazdag fejedelmekké nőttek. Az önzés, a szórakozás, korszellemet irányító erővé lett. Ha nem leszünk résen, a fejlődés eddigi értékei porban fognak heverni. A beosztatlan energiák, és a túlzások miatt milliárdokra vár az éhhalál.

20. A fejlődés mind tökéletesebb fokozatain haladó ember

„Amit elvetsz, nem hajt csírát, hacsak el nem rothad. Amit elvetsz, még nem növény, hanem pusztá mag, az csak azután fejlődik. Nem minden test egyforma. Más az emberé, más az állaté, más a madaré, más a halé. S van égi test, meg földi test. Más a Nap ragyogása, más a Hold fényessége, más a csillagok tündöklése, sőt egyik csillag fénye különbözik a másiktól.” (1Kor 15,35-42)

Pál apostol mintha csak a modern tudományok szerint akarná felvázolni a fejlődést. Az, aki teremtett, az feltárhatta előtte a fejlődéssel kapcsolatos mélységeket. Ez az évezred azonban minden negatív hatása mellett újabb távlatokat nyit számunkra. Valamennyi század a maga keretében a fejlődésnek egy újabb győzelmi pontja, a következő ismét egy magasabb szint. A mind tökéletesebb fokozat egymásutánja ez, amely úgy mutatkozik meg előttünk, mint egy titokzatos fejlődés lépcsőzetes kibontakozása. Olyan, mint a természet rendjében a rügyezés, a levélbontás, a virágzás és a gyümölcsérlelés. Bámulatos ez a fejlődés, amely az eddigi korok eredményeit összegezi. Az emberiség egy új tényezője lett a fejlődésnek, akinek jelenléte, közreműködése isteni támogatással óriásira nőtt. Isten velünk épít, új dolgokat mutat, több esélyt ad, más lehetőségeket kínál fel, és így tökéletesíti, formálja és előkészíti az új kornak alapjait. Ha a következő nemzedék is hasonlóan cselekszik, meglát, újít és tökéletesít, akkor születik egy harmadik világ. A többlátás nyomán az emberek is mások lesznek. A környezet visszahat a következő kultúrára. A szellemi továbbképzés fokozottabb nyitásokat hoz. Magasabb szintű megfogalmazásban, újabb kiadásokban továbbítják az eredményeket a következő nemzedéknek. Így születnek az új világok.

„A fejlődés befejezetlen kísérlet,” egy örökké mozgó gép, – *perpetuum mobile* – , amelyet az isteni Teremtő indított el, és amely soha nem áll le. Az anyagi világ állandó körforgásban egy szellemibb állapot felé halad. A célba futott emberiség jelenleg egy lelkebb Isten-országba érkezik. Az örök Isten megosztja övéivel értékeit, és a csúcra jutott szellemi lénynek, a fejlődés hőisének, istengyermekséget, örök mennyei királyságot ajándékozik. Észre kell venni tehát ebben az új évezredben, az anyagi világ vajúadásában, küzdelmében, a lelkebbé válást, az értelmesebb világba fordulást, az isteni felkínálás további nagy lehetőségeit. Az Istennel való kapcsolatok csak hasznára lehetnek az emberiségnek.

21. Isten egy világot teremtett, és egy fejlődésről beszélünk

„Én vagyok a feltámadás és az élet. Aki hisz bennem, még ha meghal is, élni fog.” (Jn 11,25)

Élni, azt csak megértjük, de „halni”, az olyan tétel, amely túlhaladja tapasztalati világunkat. Ezt az ismeretet mások tanúságára fogadjuk el. Az élet viszont akkor válik értelmessé, ha ezt a fogalmat előre tisztázzuk. Jézus állítja, ha valaki hisz neki, akkor nem hal meg örökre. Ha valaki nem hisz tanúságának, az erkölcsi romlás útjára kerülhet. A hit segít helyes életpályát követni, a fejlődés vonalán vezet és megőriz az Istentől való elszakadástól. A hívő helyes pályára törekszik, és készül a túlvilági örök életre. Ez a vonal nem szakad meg

a halállal. Csak a hitben lehet felismerni a földi fejlődési vonal meghosszabbítását a túlvilág felé.

A hittagadás szakadás Istentől. Aki csak a földi életben hisz, tagadja az isteni világrendet is a törvényeivel együtt. Ebből származik az erkölcsi romlás, és a céltalanság. Ez önmagában való meghasonlás, elveszettség, olyan közömbösség, amelyben mindegy az embernek, hogy mit követ és mit cselekszik, legyen az jó vagy rossz. Aki a földön nem volt jó, hogyan fog a mennyben jó lenni? A földi fejlődés a mennyeivel egybetartozik ugyanazon teremtés rendjében.

A századok és évezredek sem külön-külön világok, széthullott és egybe nem kapcsolható részek, mint ahogyan az Univerzum sem bontható fel apró, lázadó elemekre, amelyek nem ismerik el egybetartozásukat a gigantikus egységgel. Egyetlen mű ez, akármelyik részét tekintjük is. Közös célt szolgálva egyetlen fejlődési folyamatban, ugyanazon eszközökkel, törvényekkel és céllal egybekapcsolva.

A fejlődési törvények erősítik és igazolják hitünket. A hit onnét származó fénysugár, az örökké való világból. A világok kialakulását az élők követik. Az anyagi világ a fejlődésben a szellemi szintre jut az emberi fajban. A feltámadásban olyan fejlődési fok várható, amelyben az ember az Istenhez való hasonulásig jut a tökéletességben. Az Univerzum vonatkozásban ez egy olyan egység lesz, amelyben a végén az egész isteni mű, a Világmindenség, ünnepli egybetartozását és beteljesülését.

22. Az élet az isteni értékrangsorban első helyen áll

„Ha valakinek közületek csak egy juha van, és az szombaton gödörbe esik, nem követ-e el mindent, hogy kihúzza? Pedig mennyivel többet ér az ember a birkánál!” (Mt 12,11-12)

Nem negatív párhuzam, hogy az evangélium birkával hasonlítja össze az embert. Egy közös sors a túlélés van itt kihangsúlyozva. Ha a jószágot megsajnáljuk, akkor mennyivel inkább az embert. Az evangéliumi ember kitűnik, mint Isten gyermeke és csillogóbb fénybe kerül a fejlődés folyamán. Itt találni meg a megváltott ember igazi értékét és helyét. Az élők legtökéletesebbje, az értelemmel rendelkező ember (homo sapiens). Ő csodás teremtmény, aki lelki képességeivel megkülönböztetett helyet foglal el az Istennel való kapcsolatokban. Van különbség az evangéliumi és a többi ember között is. Az egyik csak személyi érdekeit nézi és földi hasznát keresi. Az evangéliumi embernél a szívbeli jószág önzetlenül tárul ki, akkor is, ha nem kap érte jutalmat, sőt ő nem vár érte viszonzást. Akkor is tud jót tenni, ha a másik azt nem várja, vagy szégyenkezve nem kéri. Jézus maga tanított erre. Ha valakinek az élete veszélyben van, segítségére kell sietnünk. Minden élő Isten alkotása bármely fajhoz tartozna. Kisebb, apróbb ügyek, vagy kevesebb értékek, érdekek, nem előzhetik meg az életet a fejlődés ranglistáján. A pénz nem haladhatja túl az ember értékét, ez egy katasztrofális világválság jele lenne.

Fel kell emelkedni egy magasabb szintre, az örök Atya szintjére. El kell fogadni a szempontjait. Az egész Univerzum az életért van. Teljesíteni kell Isten akaratát, nem szabad elhanyagolni a szeretetet, mert az fennállást biztosító tétel. A szeretet mentőszolgálat. Az evangélium elsődleges törvényt állít az életmentés esetében. Itt minden háttérbe szorul. Mindennél fontosabb tehát a fejlődés első tétele, mert a célja az élet. Isten a teremtéskor mindent az élet születésének és kibontakozásának érdekében alkotott. Ezzel megmutatta az élet igazi értékét. A Mindenség hatalmas nagy műve az életért van. A fejlődés ezért nem állhat le. Önző emberi szándék ezt nem állíthatja le. A hittagadásban születhetett meg az élet elértéktelenítése.

23. Az emberré válás Krisztusban tökéletesedik

„Leülsz, hogy törvény szerint ítélkezz rajtam, de a törvény ellenére parancsot adsz, hogy megüssenek.” (ApCsel 23,3)

Az Univerzum világregdje évmilliárdokat lát elő. Átfogóbb és terjedelmesebb, alaposabb és egyetemes törvénykezést igényel. Nem csak megszámlálhatatlan égitest pályáját, de az élet számára kellett a jövőt biztosítani. Ezen felül mindezt még összehangolni is kellett. A Földön kialakult a természet világa. Itt az isteni központi irányítás határozta meg az életet, a fajokat, a formákat, a feladatokat, a célokat, az életmódokat. Isten örök bölcs előrelátása döntött abban, hogy ki mekkora területet foglal el, hol találja meg a táplálékát, és milyen módon jut hozzá. Kialakult tehát a Földbolygó természeti rendje, ökológiája, amelybe az ember is beletartozott. Ő is egy volt a sokaságból, mégis kivált abból értelmi képességével. Ő gondolkodva, kiszámítva a helyzeteket, előre látott, kitervezett magának egy célt. Így előnyök birtokosa lett és a fejlődésben csúcsra jutott.

Az emberi törvények nem úgy alakultak, mint az állatvilágban, ott minden ösztönösen ment. Itt az értelem fényénél a küzdelem tökéletesedett, magasabb kultúrájú ember jelent meg. A környezet kiépítésével, megnevelésével, egyre kifinomultabbá lett az emberi élet is. Megváltozott a durva eljárás, szelídebb vonalon és nemesebb módon haladt minden. Ősi időktől az Istennel való kapcsolat, nyomán az ember emberibb lett. Itt a túlvilági törvények szabályozására kezdett formálódni és nemesedni az élet, a viselkedés és a jövő. A fejlődés isteni irányítása közvetlenebb, tisztább, lelkebb szinten haladt. Feltárult a lelkiismeret, a tíz parancs, szabályozódott a közösségi életmód, újabb törvények segítségével rendeződött az egymás közötti kapcsolat a csoporton kívüliekkel. A benső kapcsolatok is külön irányításokat kaptak, és formálódott az egyén és erkölcsileg színvonalasabb lett az élet.

Mindezek dacára a negatív jelenségek is ott kísértettek, a bűn és kihágások is jelen voltak. A hatalmasabbak, az erősebbek, eluralkodásával kialakultak, és rabszolga sorba kerültek a leigázott népek, szinte állati sorba vergődő tömegek. Isten végül is elküldte Fiát a földre, amikor a római birodalomban már kétmilliónyi rabszolga láncra verten kiáltott segítségért. Jézus maga is keresztre került. Ám megfogamzott az evangéliumi tanítása és elterjedtek a földön a Krisztus-hívők. Időben nem csak a rabszolgák kerültek szabad lábba, de új élet pezsdült meg. Az új hitben új szövetséget, életszabályt fogadtak el Istentől, krisztusi szeretetre alapozódott törvényt. A keresztyének Krisztushoz hasonló életmódot követtek, és örök élet felé irányították a fejlődést.

24. Az ember a fejlődésben kiválasztott teremtmény

„Áldott legyen az Isten, Urunk Jézus Krisztus Atyja, aki a mennyekiek között Krisztusban minden lelki áldással megáldott minket. Mert benne választott ki minket a világ teremtése előtt, hogy szentek és feddhetetlenek legyünk előtte. Szeretetből előre arra rendelt minket, hogy Jézus Krisztus által – akarata és tetszése szerint – fogadott gyermekei legyünk.” (Ef 1,3-6)

Pál élete beleolvadt teljesen az isteni misztikus életbe. Innét szerzett tapasztalatokkal átfogóbb képet ad nekünk nem csak az új teremtményről, de a kiválasztás nyomán az emberi természet csodás átalakulásáról. Isten már előre gondoskodott róla, több képességet adott neki. Értelmi nagyságával kimagaslik a többi élő közül.

A testi képességeket felülmúlja a lelki. Az ember túlhaladva az alacsonyabb rendű állati formákat, szellemi értékeket kapott Istentől ajándéku. Isten magához hasonlóvá teszi. „Lelket lehel bele.” Újszerű élet fogamzik meg a földön, ez Istenhez hasonló teremtmény. Ez gondolkodik, felismer, önreflexióval rendelkezik, magába tekint, belelát a múltba és a jövőbe,

építeni kezdi környezetét, megtalálja a kapcsolatot az élő Istennel. S ahogyan a testi képességek a múltban, korokon keresztül megfigyelhető fejlődésen mentek keresztül, az ember most új lelki, erkölcsi, szellemi létformában mutat minőségi növekedést.

Az Istennel való szorosabb kapcsolat fokozottabb lendületet ad az embernek. Isten őt egy szelídebb, önuralmat gyakorló vonalon vezeti. Szól hozzá és törvényeket, parancsokat ad neki, szabályozza a személyi és közösségi életben, nem hagyja őt a kilengések és szélsőségek végleteiben. Fiát, Jézus Krisztust elküldve, megjelenik előtte egy tisztább Isten-kép, egy mennyei stílusú, egy túlvilági életminta, amely őt a fejlődésben nemesebb irányba ragadja. Ő, mint kiválasztott, megváltoztatja emberi természetét, isteni természet részesévé, új teremtménnyé lesz. Ez már Istenre hasonló új faj, szent nemzedék, amely angyali lelkületet mutat. A keresztény az evangéliumból megtanulta fegyelmezni önmagát, nemes fajjává lesz.

Az Univerzum embere a fejlődés vonalán Isten különös beavatkozásával halhatatlan, Krisztus által megváltott léte nyert a fejlődésben. Isten új nemzedéke nemesebb lelkülettel jelenik meg. Ez Jézus Krisztus által megváltott nemzedék, új emberiség, most a fejlődés csodájaként az emberi természet rendjében változott meg, lelkileg kinemesedett, szeretetben tökéletesedett lény, Isten új teremtménye lett. Az állatvilág mellett ez csodálatos minőségi növekedés.

25. Krisztus a válságba került világ megmentője

„Aki hisz bennem, nem bennem hisz, hanem abban, aki küldött.” (Jn 12,44)

Sokféle ember szaladgál a földön. Hol ismerősökkel, hol ismeretlenekkel találkozunk. Olykor feltételezzük bennük a rosszat, de felismerjük a jó szándékot is. Az évszázadokat lapozva megállunk a hitetlenség nagy szakadásának eseményénél. A politika beavatkozott a vallási kérdésekbe, a nyilvánosságban nem ismerték el az Istent. Háború és erkölcsi összeomlás következett be. Egyre több visszaélés volt, elterjedt a megvesztegetés és az anyagi érdekhajszó.

Ha az élet további szakaszán merengünk el, feltárul a jövő bizonytalansága is. Ugyan kinek van kedve belenézni nagyobb távban a következő nemzedék sorsába, amelyet elődeink régebben nagyon pontosan megszerkesztettek és átadtak nekünk? A szálak egyik nemzedékről a másikig a kölcsönös bizalom jegyében folytonosságban haladtak. A biztonság öröklött dologként isteni alapokon nyugodott. Ma az kilátástalan, fordulékony, kiszámíthatatlan, máról-holnapra beosztatlanul, tervek nélkül megszakítással jut tovább.

Jézus eljött, hogy megjavítsa az ember jellemét, megtanítsa az igazságra, megszilárdítsa az életet a szeretetben. Csak ezen a vonalon, az örök törvényeken keresztül rendeződhetnek a helyzetek. Itt társulnak az érdekek, feltárul a jövő, egyesülnek a nemzetek, egységre jut a világbéke. Tehát Istenben, a Mindenség Teremtőjében kell keresni az egységet és itt található meg a közös nevező. Jézus elhárít minden érdemet a maga részéről. Mindig csak annak a nevében szól, aki őt a földre küldte. Így könnyebb volt átadni az üzenetet, mint magánképviselésében. Jézus evangéliumának hitében az élet is szilárdságot, túlvilági biztonságot nyer. Isten garantál a törvényeiért. A szeretet egyesíti az embert, amely lényeges a biztonság oldaláról. A szeretetben találkoznak az emberi érdekek. Az egységben felismerhető, megőrizhető az örök isteni világrend. Olyan világ alakulhat ki e bolygón, amelyet ember még nem álmodott meg. A zűrzavart az ember idézi elő, de a világrendet elfogadva megteremtheti a békét.

26. Az ember és a környezet kölcsönhatása

„A sátán kiszabadult börtönéből és útra kel, hogy a föld négy sarkán félrevezesse a népeket.” (Jel 20,7-8)

A Teremtő Isten a szélsőséges elemek, ellentétes erők egybevetésével indult a Világmindenség építésében. A további fejlődés is hasonlóképpen következett. A teremtésben így mindenféle egyensúlyi helyzetek alakultak ki. Ezt a csodálatos fejlődést az emberi környezetben a további életben is végigkísérhetjük. Az ellentétek, feszültségek, ütközések, küzdelmek, szélsőséges elemek a fejlődésben továbbra is jelen vannak. Az ember önmagában is, belső életében is, hordozza ezeket az ellentéteket, amelyek visszatükröznek a hangulatokban, a mindennapi egyensúlyi keresésekben. Végülis a benső keresetek vállalása, az önfegyelem igazolja, hogy amit Isten alkotott és eltervezett, az mind jó, a küzdelem értelmet nyer, és az élet eredményekhez jut. Ezt az érzékeny lelkiismeret, benső öröme és megelégedettsége is érzékelteti. Ha tehát találkozunk ellentétes erőkkel, azok csak azt akarják mondani, hogy küzdeni kell, mérsékelni kell azokat, vagy fel kell őket használni a lehetőség szerint. Az egyensúlyi helyzet fel kell álljon az isteni rendben. A megműveletlen környezet, a rendezetlen, kiépítetlen világ: felhívás a jobb, a hasznosabb, a tökéletesebb lét, kiépítésére. A lelki szükség, a benső élet, az élétszentség, az emberi természet is, sürgeti a fejlődés elfogadását. Két feladat is egyszerre jelentkezik. Minden embernek építeni kell önmagát, jellemét, másrészt alakítania kell környezetét. S itt jelentkezik a kísértés, hogy: vagy én alakulok jobbra, vagy a környezetem. Csak egy magasabb szempont, lelki meglátás diktálására ismerjük fel, hogy a kettő egybe tartozik. Önmagam kiképzése, személyiségem formálása, nem választható el a környezetem megművelésétől, átistenítésétől, mert annak hiányosságát én is meg fogom érezni, sőt a mulasztásom vesztet is okozhatja. Az ember és környezete ugyanis kölcsönhatással van egymásra. Én alakíthatom környezetemet, de a környezetem segít megőrizni lelkiségemet, sőt alakíthat engem. Az egyéni siker csak akkor igazi és szilárd, ha a környezetem velem változik jóra. Az alkalmas környezet támogat, és további sikerekhez vezethet. Ez a fejlődés elfogadásának a nagy kockázata. Általam a fejlődés nagyobb sikereket ér el. A jó felfedezése nemcsak az egyéni életben, de a világbiztonságban is létfontosságú. Ez a társadalmi életben különösen kihangsúlyozott, ahol a jó erkölcsi szinten és tisztaságban kell ragyogjon. Az indulás tehát: tökéletesítem magamat, azután környezetemet. A környezet a fejlődés motorja, hatást gyakorol a sokaságra, a jót elfogadják közösségi szinten, majd továbbítják a következő nemzedékhez. Ez különösen fontos a hitkörnyezetre, amelynek irányító szerepe van mások vezetésében és a világ fejlődésében. Vannak, akik csak maguk megmentésével törődnek, de végül maguk is elmerülnek a sokaságban. Ugyanez érvényes a világhelyzetre is. Nem törődve a hittagadással és erkölcsi romlással, az egész föld is elveszhet a törvénytelenésekben.

27. Krisztus az Univerzum egységének megteremtője

„Adja meg nektek a béketűrés és vigasztalás Istene, hogy Jézus Krisztus akarata szerint egyetértsetek, hogy egy szívvel, egy szájjal magasztaljátok az Istent.” (Róm 15,5-6)

A Világmindenség a sokszerű, a változatosság útján valósította meg az isteni terveket. A létkérdésben és minden másban, akár a művészi kivitelezésben, a fontos és mellékes részletekben, a sokféleség szerepel. A különbségek ugyanis mindig az új felé, a más keresésére terelik a figyelmet. A fejlődés vonalán egy embert sem lehet találni, aki az azonosságig tökéletes mása volna a másoknak. A személyiség megfogalmazása annyira

egyéni, kihangsúlyozott, hogy nem lehet összetéveszteni mással. A lelki élet még ezen felül is változatos: a viselkedésben, a szokásokban, vagy csak egyszerűen a napi lelkiismeretes munkában. A sokaság és változatosság dacára egyetlen pillanatban sem lehet mondani, hogy meghatározatlanul magára maradt volna a világ. Az evangélium szerint minden teremtmény Isten gondviselése alatt él, az embernek még a hajszála is meg van számlálva. Isten előtt tehát nincs mellőzve és elfeledve senki.

A közösségi élet azonban olyan isteni elgondolás, amelyben jelen van Krisztus világegységet megteremtő küldetésével, aki lelki közösségének, az emberiség egységének megteremtője. Itt ebben a meghatározásban nemcsak a személyt és egyéni érdekeket kell számon tartani, de a közösségi élet mozdulásait is kísélni lehet. Benne meg kell találni a jövőt. A fejlődés nem haladhat önző, egyéni, vagy kiszakadt vonalon: haszonleső érdekek és kívánságok szerint. A közösség az összetétele miatt változatos, nem lehet az egységet minden további nélkül megtalálni benne. Ha mindenki saját érdekeit nézi, a csoport szétforgácsolódhat. Az egységnek a tartós és jövőig hatoló ereje Isten nélkül ritkán fordul elő. A fejlődés érdeke a Világmindenség egysége. A kialakult krisztusi szeretet-közösség egyedül méltó egy ilyen isteni műhöz. Csak ebben lehet szó nagyobb jövőről. Itt az érdeklődés nem arra az apróbb egyedi összetételre terelődik, hanem arra a mind nagyobb közösségre.

A fejlődés olyan elkötelezetlen nagyvonalú mű, amelyben Isten az egész emberiséget, a teljes nagy Univerzumot és a benne levő összes élet látja egynek. Így kár a krisztusi közösséget szétdarabolni, egységét megosztani. A tökéletességre való törekvés segít abban, hogy mindenki elfogadja Krisztust, az egység megteremtőjét. Az univerzumi isteni egység szemlélete egyetlen megbízható egység. Csak ebben lehet elmondani tiszta lélekkel a Mindenség Himnuszát, a dicsőítő éneket a Mindenható Istennek. Az Univerzum egysége és a fejlődés teremtői irányítása arra hívja fel a figyelmet, hogy ebben a hitben alapozzuk meg a további életünket, földbolygó sorsunkat.

28. A mennyei Atya Fiában magához ölelte a Földet

„Testvérek, férfiak! Hadd mondjam el nektek Dávid pátriárkáról nyíltan, hogy meghalt és eltemették, sírja mind a mai napig itt van köztünk.” (ApCsel 2,29)

Dávid király, az ősatya még ma is elevenen él Izrael nemzeti öntudatában. A nemzedékeket meghatározó ősök emléke hosszan fennmarad. Ez a nemzeti öntudat elevenen írt történelme. Ugyanez a fajon belül is megfigyelhető jelenség, a fennállás természetbeli formája. A névtelen sok egyed elveszne a sokaság nélkül, ha nem volna közös családhhoz való tartozás. A nemzeti, faji öntudat is őrzi a földrészt lakóit. Izrael, Isten ószövetségi választott népe, megtartotta az egyisten hitet, a tíz parancsot és az Üdvözítőnek édesanyját adott.

Az emberiség legkimagaslóbb alakja Jézus Krisztus, az Univerzum képviselője jött, mint Megváltó, Isten földi országának, az egyháznak megalapítója. Két évezred keresztény élete kapcsolódik hozzá. Övéit egybefogja a keresztség. Benne lelki síkon valósul meg az együvé tartozás. A fejlődés irányvonalának javítója, megváltói szerepével, megmentette az emberiséget. Övéi nem csak pusztá visszapillantással őrzik emlékét, de ez egy lelki életközösség, amelyben Krisztus évezredek keresztül éltető lelki energiákkal látja el híveit. A fejlődés fellendült és tökéletes vonalon haladt. Az isteni kiválasztásban az ember, a kicsiny mulandó személy, nem vész el. Örök életet nyer, vár rá a túlvilág, a mennyei lelki közösség és a feltámadás nagy eseménye. Ez a fejlődés az emberi élet beteljesülése, az élet végső nagy győzelme lesz.

Ebben a lelki közösségben az ember legmagasabbra emelkedett a történelem folyamán. Az életszentségben, a földi küzdelmekben, az élet öröklődéseiben nem vészett el. A lélekmentő hitben megtalálta az egységet és az örök célt. Az isteni kiválasztás során a fejlődés irányító

eleme, lelki szervezője lett. Az ideális emberi erkölcsi élet példaképpül szolgált a koroknak a krisztusi misztikus közösség egységében. A kritikus világválságban, a szorult helyzetekben, a Krisztus-hívó szeretet-szolgálatával a fejlődés megmentője lett. Krisztus megváltó szolgálata az egész emberiségre vonatkozik. A hívek együtt a Mesterrel ma is ezt a szeretetszolgálatot folytatják. A béke hirdetői, tevékeny szervezői és megvalósítói, a bűnösök megmentői, a jövő élet egyengetői. Csak egy átfogóbb békemozgalom, emberiséget átnevelő tevékenység képes alaposabb változást hozni a romlott világhelyzetben. Jézus személyisége minden nemzeti öntudaton felül áll vonzó egyéniségével. Nemzedékek sorát, ezt a keresztény világot, az egész emberiséget, az egész Földet egyesítő isteni megváltói szeretet egybe kapcsolja az éggel. A keresztény öntudat, a világegység, Krisztusban valósul meg. Ez felülmúl minden nemzeti öntudatot, ez világegyetemi, univerzális.

29. Az evangélium a fejlődés irányítója

„Én már nem maradok tovább a világban, de ők a világban maradnak, én visszatérek hozzád. Szent Atyám tartsd meg őket a nevemben.” (Jn 17,11)

Jézus búcsúbeszédében imádkozik az apostolaiért. A távozás fájdalommal tölti el a szívét. Aggodalmas a helyzet, amely a világban van. Az üldöztetés, a halál, a szorongatott élet, egy kilátástalan jövő várja őket. Az egyház még csak most alakul, terjed, és bizonytalan feltételek várják. A légkör teli van szellemi ellentétekkel, gyűlölettel, önzéssel és kegyetlenkedésekkel. Nem sok remény marad a túlélésre. S lám a maroknyi kis csapat egyházzá lesz. Jézus távolabb tekint a jövőbe. Megéri a győzelmet és a Szentlélektől eltelve hangzik el az imája azokért, akik kiszolgáltatottak a hitelenségnek vagy az anyagi világi szellemnek. A mulandó lét, és tökéletes életforma eléggé megrendíti a fejlődésvonal, egyébként, nagy ígéreteit. Alighogy megjelenik a láthatáron a tökéletesebb mennyei életstílus, máris elhantolásra kárhoztatott. A győzelem lassú századokon keresztül képes csak kibontakozni. Isten várakozik, de előtte nincs lehetetlen. A Szentlélek átveszi az irányítást, és rejtélyesen nehéz lépésekben elindul a kereszténység a jövő élet vándorútján. Az evangélium megtéríti a nomádokat, befogadja a különböző nemzeteket. Megtanítja a földművelést, írást, olvasást, felépíti az első iskolákat, megalapozza a szeretet intézményeket, a kórházakat, szegény házakat. Felcsillan a tiszta lelkiismeret a családi közösségekben. Jönnek az új nemzedékek, építik a világot, alakul a jövő. A fejlődés irányvonalán ott szerepelnek a Krisztus-hívók. Azóta két évezred telt el. Hosszú korszak a fejlődéstörténetben. Az emberiség azonban eljutott a számítógéprendszerig, az úrkutatás káprázatáig. Az evangéliumi kereszténység az élet sója lett; élesztő, amely a fejlődés mozgató, szervező erejét képezi a világnak. Krisztus immár itt maradt, emléke kitörölhetetlen a földön az evangéliumával. Megörökítette azt a jóságával. A szent tanítás elterjedt, nyomában megújult az élet. Az isteni segítő kegyelem, az erények bősége, kiáradt a földön. Minden hittagadás dacára az egyház élesztő szerepe soha ilyen látványos még nem volt, mint ma. Ekkora számban nem vett részt a világban a papság, a laikusok tömege, a hit hirdetésben és a szeretet szolgálatban.

Csodálkozva látjuk, hogy az evangéliumi élet mégiscsak meggyökeresedett a földön. Az isteni jelenlét nem hiányzik ebből a korból sem. Ez az új évezred felemelkedés, amely legyőzi a negatív erőket, megoldja az előállt válságokat, a népszaporulattal járó hithirdetés nehéz kérdéseit. Az evangélium végül is a helyzetek gyógykezelőjeként szerepel. Krisztus a világ Megváltója.

30. A kereszt távlatai a fejlődésben

„Mert kedvükbe akart járni a zsidóknak, Félix Pált fogságban tartotta.” (ApCsel 24,27)

Amikor megkezdődött az igehirdetés, az egyház számára már a börtönök is megnyíltak. Krisztus keresztjének ereje azonban érvényesült, és terjedt a hit. Nemcsak az őskeresztény kor kapott ebből a keresztből, csodás erőt a létküzdelemhez, de az egész kereszténység is mind a mai napig. Jézus a kereszten így imádkozott: „Atyám, bocsáss meg nekik, mert nem tudják, mit cselekszenek.” Akkor még akik hallották, nem tudták kiértékelni a kereszt erősítő szerepét. A szenvedés, az üldöztetés, a kereszt értékes megbecsülése a fejlődésben gyakorlatilag a Szentlélek eljövételével kapott lendületet és magyarázatot. Az akkori kor a fejlődésről sem tudott. Isten azonban megfogalmazta azt a lelkiületet, amelyben a keresztényeknek érthető, mit jelent a kereszt az ellentétek világában. Ez a Megváltó nagypénteki drámájában isteni részről ott kinyilatkoztatást nyert. Újabbán a kereszt korszerű különös kiértékelésére a háborúk és a tömegmészárlások után került sor. Most a fejlődés nyelvén is kimondjuk, a kereszt megváltói értéke arányos az elért küzdelmek eredményeivel. Csak Krisztus önfeláldozásával, lehet megmenteni ezt az emberiséget. A kereszt eszköz, amely a szélsőségeken, a rendkívüli szenvedéseken át vezet erősítő energiához, és lesz a jó győzelmének az ára. A világban a befektetett és leadott energia mindig arányos a győzelemmel. Ebben fejezhető ki a megváltói értéke. Isten fiának szenvedése, a vele egyesült vértanúk és keresztények áldozatával egy misztikus egységben az egész világ fejlődés nagy győzelmét eredményezi. A kereszt megváltó ereje kifejezhető a megtérésekben. Az elszenvedett igazságtalanság arányosan szüli az igazságot, a legyőzött gyűlölet helyett születik a megfelelő szeretet és megbocsátás. A kilátástalan helyzet bizonytalansága, a leküzdött félelem felszabadítja az emberekben a szabadságérzetet, s bátorságot ad a további küzdelemhez. A gyengeség erővé válik, az elrontott múlt javít és boldogabb jövőt ígér. A szégyenletes visszaélések, a feladott munka, a gyáva visszalépések, a sérelmes leszerelések, afféle gyógykezelések a holnapi induláshoz. Minden téren kifejezésre jut Krisztus ereje a testi, lelki gyengeség erőbeli növekedésében. A bajlódó létfenntartó küzdelem Krisztusban győzelemmé válik. Ilyen módon a keresztiek áldást hoznak a korra és kilátást a jövőbe.

Ha a túlvilági vonatkozásokat is elővesszük, akkor világossá lesznek a mai sötét helyzetek, jutalomra részesülnek a mai áldozatok elviselése. Az igazságtalanul elszenvedett és zárult életpályák Isten előtt elismerést nyernek. A sokféle ütközet és elvesztett csata megértésre és kártérítésre talál. A testi szenvedések sok lelki gyógyulást hoznak. Az itt kimondatlan, visszafojtott szó ott kap tartalmat. A mulandó lét örökre fordul.

31. Az emberben Krisztust kell látni

„Ember ki vagy te, hogy vitába szállsz az Istennel?” (Róm 9,20)

A Teremtő örök törvényekben fogalmazott és kivitelezett. Maga a fejlődés egy folyam, amely olyan mederben halad, amelyet az Isten megszabott. Ha valaki ebből nem ért valamit, azért ezt nem dobhatja el. Ha valaki ezt szándékosan félremagyarázza, akkor sem ér el vele sokat. Az isteni dolgok beállított menetben az igazságosság vonalán haladnak.

A napi ügyek, a rendezésre kerülő kérdések azonban úgy alakulhatnak emberi szinten, hogy néha csodálkozva kérdezzük, honnét ered ez a zavaros állapot? A valóságban az ember maga irányítja a dolgokat, csak rosszul szervezett módon, vagy téves ismeretek és tapasztalatok nyomán. Isten azért küldte el Fiát a Földre, hogy megtanítsa az embereket helyesen élni. Az evangélium iránya minden nemzedéknek. Ez megtanította a keresztényeket a helyes kapcsolatok és együttműködések ápolására. Ebben benne szerepel az is, hogy a szeretet első törvény, amely nem mellőzhető. A törvény alapján a keresztények Krisztust

szemlélik és vele egyesülve, szolgálatára állnak a testvéri közösségnek, és együttműködnek minden jó szándékú emberrel. A népesedés számbeli kirobbanásával, a hittagadás és közömbösség terjedésével, világszerte fokozódnak a feszültségek, mert a létküzdelemben mindenki saját szempontjait viszi előtérbe. Tehát új világhelyzet alakult ki, amelyben ki-ki magával törődik, és nem akar belekapcsolódni a közösségi érdekek és együttes ügyek támogatásába, mások életének megmentésébe, megkönnyítésébe. A szomorú látvány többször elkésérítő és egyszerűen rámondjuk: Ez a sátán műve. A valóságban talán csak az Isten-hiány jelei mutatkoznak meg. Ez a mai elrontott világvilág nagyon is emberi mű, teli önző visszaélésekkel. Nincs szeretet, megbocsátás, nem nézünk el egymás hibái felett, nem törekszünk kölcsönösségre, együttérzésre, szabotáljuk a társas munkát, nem érdekelnek mások bajai. Egyszerűen nem tudunk közösségi életet isteni elvek szerint elfogadni.

Evangéliumi módon kellene nézni, érezni és élni, de azt nem ismerjük, vagy nem akarunk időt szentelni rá. Így viszont pusztán szemlélői vagyunk az Isten-távolság nagy drámájának, saját önzésünknek, a magunk készített csapdáknak, és mértéktelen szórakozásainknak. A mai kereszténység egyre csak gyakorlatiasan, példamutatással, ösztönöz az ősi evangéliumi szeretet követésére. A testvérben ne a sátánt lássuk meg, hanem Krisztust. Ne ellenséget gyártsunk másokból, hanem testvért, Isten képmását hordozó lelket. A tökéletesség útján járó karizmatikusok, fokulárok és más keresztény csoportok minden rászorulóban Krisztust látják szenvedni, ők Krisztus megváltó munkatársai. Milyen fordított világszemlélet az, ha valaki embertársában vetélytársat, vagy a sátánt ismeri fel!

32. Isten általad is teremti és fenntartja az életet

„Azért írtam nektek a levelet, hogy amikor megérkezem, ne okozzanak szomorúságot azok, akiknek örülnöm kellene!” (2Kor 2,3)

Az élet az öröm és szomorúság változatainak szélsőségeiben hanyódik. A lélek hangulata benső felépítésének széles skálája, mindig a környezethez és adottságokhoz képest váltakozik. A szép munka, a siker felhangol és meglegedettséget sugároz. A rossz és a negatív hatás lehangol, benne elvesz a lelkesedés. Az élet az örömben kibontakozik. Benne lendület, akarás és feszültség hirdeti, hogy képes az életért síkra szállni és érte mindent megtenni. Ez a lét titka, amelyet Isten minden élő természetébe oltott. Itt az összes élő csak élni akar, örül az élet ajándékának és mind tovább szeretne élni. Az élet, ez a csodás isteni alkotás, nem pillanatnyi, rövid távú fellángolás, benne az élni akarás folytonosság, láncolat. Korlátlan idő távolság van benne megfogalmazva, mint ahogyan az elemek világában is az idő tényezők irányítják az egyesületeket és szétválásokat, vagyis alakítják a jövőt. A fejlődés óriási folyam, amelyben az élet születik, alakul és tökéletesedik. Ez nem történhet pusztán külső erőre, vagy parancsszóra, más tényezők kényszeréből vagy véletlenből. Ha nincs belső indító ok, lélektani tényező, bizonyos vonzalom, vagy akarati beleegyezés, amely arra indít, hogy elfogadja az életet, egyetlen élő sem akarna élni, vagy közömbös maradna, és nem küzdene az életéért. Küzdeni a fennállásért a természetben szinte túlhaladja a határokat. Az emberi szív olyan motor, amely mindenképpen fenn akarja tartani és neki megszabott módon akarja biztosítani az életet. A lélek hangulata befolyásolja, lelkesíti, kitartásra ösztönzi a végsőkig. A meglegedettség olyan adalék, amely ott repes az emberben, és jól érzi magát ebben az örömben és semmi szín alatt nem akarja megszakítani az életpályát. Mindent elkövet, hogy érvényesüljön, munkával, továbbképzéssel, tökéletesítse önmagát, mennél hosszabb távon biztosítsa a jövőjét.

Az öröm isteni ajándék, amelyben megfogalmazott az élet. Benne jelen van nemcsak az egyedi, személyi lét igénye, de egy távolabbi szempont is: a forrása a nemzedékeknek és a kollektív közösségi életnek. A szülői képességekben Isten egy időben megfogalmazta a

nemzedékeket. Itt az élni akarás nemcsak személyi, önmagára korlátozódik, de az utódok születésére és fenntartására is. A szülő többször önmagáról is megfelelkezik. Ebben az élet közösségi fogalmazása is jelen van. Isten így készítette elő a fejlődést a bolygó egységére utalva. Az élet nem egyénire kiszakadt magányosság, nem kizárólag önmagáért való, de bele tartozik az Univerzum egységébe, és benne érvényesül igazából. Isten tehát kezdettől már gondolt a bolygó közösségi vonatkozásaira, egységére és a nemzedékek sorára, vagyis univerzumi dimenzióba való beleilleszkedésére.

33. Isten általad is jelen van a világban

„Valóban köztetek az Isten.” (1Kor 14,25)

A nemzedékek sorakozásában az Isten-hit hol előtérbe kerül, hol háttérbe szorul. A környezetben, a nevelésben, de más egyéni tényezőknél is múlik. A tanúságtétel azonban fontos szerepet játszik. A hitben megélt Isten a gyakorlati életben átadott üzenetben jelenik meg és válik megtapasztalhatóvá. Ebben az Isten-hiányban szenvedő világban, az emberi találkozásokban, a mindennapi eseményekben, történetekben, a megélt hit nehezen tör magának utat. Azonban éppen a tanúságtétel a természetes továbbítása, áramköre a hitnek. Isten közvetlenül is kapcsolatba léphet az emberrel, ám az ember nem mindig alkalmas erre. A hit útja egyik személytől a másikig egyszerűbb, könnyebb, ha Isten másokon keresztül szólhat. Az élet közvetlenül Istentől származik, de az másokon keresztül terjed, vagyis sokasodik. Az örök élet születésének nagy eseménye a hitbeli kapcsolatban történik. Van tehát túlvilági élet is. Isten a szerzője az örök életnek, Ő az időknek az Ura. De Ő téged választ ki, hogy ezt az életet másokhoz közvetítsed. Isten a te gyakorlati életeden, vallásosságodon keresztül jelenik meg a világban.

A hit nem szórakoztató, mellékes, felesleges, hanem éppen lényegbe vágó eszköz, és kapcsolat Istennel. Ez a földi létben is szükséges kapcsolat, amelynek hatásait érezheti a közösségben az ember. A túlvilág hitében nemcsak a lét megfogalmazása van jelen, de nagyobb távú emberi törekvések, sikerek és célok is. A tervek kivitelezése és más fontos tényező is ebből kerül elő. „Nélkülem, semmit sem tehettek!” – szól az írás. Az örök létforrás, mint egy áramkör, a hitben csak egy teljesebb világnézetről, életfelfogásról, sikeresebb életvitelről és örök célba futásról lehet beszélni. Az ember annyira egybetartozik a Teremtővel, hogy nagyobb károsodás nélkül nem lehet őket elválasztani. Nemcsak a Földet kell isteni teremtménynek fogadni, de az egész Univerzumot. Ilyen értelemben minden élő közvetlen kapcsolatban áll a Teremtővel már az eredettől kezdve. Isten nemcsak a napsugár hatására ad éltető energiákat, de olyan, aki elbeszélget veled, aki segít hordozni a terhet, aki erősít, vigasztal és fölemel elesettségedben. Ő ott van veled örömben, bánatban, hidegben és melegben. Tehát állandó készenlétben veled van, és hajlandó vezetni, ajándékozni és további sikerek felé irányítani. Egyszerűen több segítséget senkitől sem remélhetsz, nagyobb szeretetet senkitől sem várhatsz. Életed az életéből, az Ő életébe kapcsolódik, és belőle növekszik. Vele minden biztonságos és sikeres. Ha panaszkod van, és ha szenvedsz, akkor sem hagy el, mert tőle vigaszt kapsz és értelmezést a keresztetekre. Itt van tehát ez a nagy lehetőség, az élet, amelyet elfogadva gazdag gyümölcsöket hozhatsz.

34. Isten általad ajándékozta a lelkiiséget

„Aki Péternek erőt adott a választott nép közötti apostolkodásra, velem is együtt munkálkodott a pogányok között.” (Gal 2,8)

Isten mindenkor irányítja a fejlődést az evangélium terjedésével, amely a fejlődés vonalán hívott helyesbíteni, vezetni, tökéletesíteni. Ő eredményessé teszi, mert mindenkor és

mindenhol jelen van. Ez a támogatás nem hiányzott az apostolok részére, mert Ő embereket választott ki munkatársaivá. Mindegy, hogy melyik környezetben terjesztik a krisztusi lelkületet. Nem számít, milyen nyelven adják át a mennyei üzenetet. Az sem lényeges, hogy milyen karizmával rendelkezik valaki, mert mindenkor isteni erővel történik minden. Az evangélium által Isten mindenhol együttműködik övével. Az isteni szó, ha bekerül a családi otthonba, ott jelen van Jézus, az igehirdető, ott van a fejlődés örök mozgatója, a Mennyei Atya és a tökéletességet, életszentséget kiárasztó Szentlélek. Az apostoli lélek te vagy, de csak eszköz, mert Isten a teremtő.

Mindenkor értékes az a szempont, hogy Isten az embert nem hagyja el, és nem tekinti feleslegesnek, alkalmatlan az evangelizálásra. A meggyőző szó, a szép életpálya, a jó példa, a lelkesítő szeretet, olyan eszköz, amely égi eredetű, bárkinek a lelkében is volna jelen. Ezt a lángot átadni kötelesség, de lehetséges, mert isteni. Csodák csodája: a láng világít, gyújt, a fénye terjed és nem áll le a világban. Egyik tűz a másikat lobbantja fel. Ez a természetfeletti világnak is az eszköze és ugyanazon törvény szerint gyúlnak ki a lelkek, mint a fáklyák a természetben. Az evangélium isteni tűz: világít, melegít, átalakít, újjáteremt és lelkeket formál.

Az engedelmes jó lélek alkalmas arra, hogy hirdesse az igét, hogy helytálljon a lelkiség szolgálatában. Benne olyan erő rejlik, amely nem földi eredetű. A mennyei szikra is megfogamzik, születik, osztódik, mint minden élő sejt. A sejtosztódás törvénye egyedülálló, a bőségből vezethető le. Ha van többlettáplálék, a sejt növekszik, majd ketté válik, osztódik. Ez a csodálatos matematikai szabálytalanság csodát teremt: kétszer kettő az öt lesz. Ha csak négy lenne az eredmény, akkor nem volna új élő. Kihalna az élet a földön, mert maradna a régi állapot. A természet pedig halálra volna ítélve. A fejlődés mindig bőség, egyel több. Ez az egy plusz élet a lelkiség világában is. A Szentlélek tüzének a szerepe, hogy sokszorozza az újabb lelkületet, szorgalmazza az örökös továbbadást másoknak. A lelkiség megosztása lelki szaporodás. Átadva a krisztusi jó hírt, az evangéliumot, gyökeresedik a hit, a remény és a szeretet: terjed a kereszténység. „Nem ti választottatok ki engem, hanem én választottalak ki titeket.” Krisztus földlakó lett, hogy elinduljon ez a mennyei élet. Most a hívei folytatják ezt a munkát: vele és helyette.

35. A fejlődés örökös újakezdés

„Igen, Uram, mindenható Isten, igazak és igazságosak ítéleteid.” (Jel 16,7)

Sokan elfelejtik a jó módban dicsérni az Urat. Amikor azonban rájuk tör a vész, hajlamosak azt Isten büntetésének venni. Elfeledkeznek arról, hogy dicsőítsék Istent, amikor törvényei szerint kellene éljenek, de követelődzve állnak elé, ha hiányát látják valaminek. Élni akarnak, szabadon élvezni. A jó mód, vagy könnyebb élethelyzet, olyan életállomás, amely könnyen leállíthat valakit. A megelégedettség sorompó, amely nem engedi a járatot, mármint a fáradságot. Leállít bizonyos eredményeknél. A részizagság azonban megtévesztő. A teljes igazság abban van, hogy végig kell küzdeni az életet, és nem kell idő előtt megszakítani az erőbefektetést. A tökéletességért a végső szakaszon is harcolni kell. Lehetséges, sok volt már abból, de ha hiányzik az áldozatkészség, leáll a növekvés, megszűnik a törekvés, céltalanná válik az élet. Ha valaki szereti Istent, elfogadja a munkát és segítségért fohászkodik, de nem azt kéri, hogy mentse fel a teher viselésétől. A fejlődés örök befejezetlen. Akit Isten szeret, annak küzdelmet is ad. Ez az emberi élet természetes velejárója. Isten nem akar rosszat, és nem akar leszerelni: az egyszerűbb életmód vagy unalmas hangulatok csapdájával.

Benned sokan találhatnak támaszt, és sokakon segíthetsz még. Jelenléted Isten jelenlétét sugározza, munkád a teremtő művét folytatja a világban. A fejlődés vonala benned

tökéletesedik és jut győzelemre. Nem szabad tehát lankadnod akkor, amikor ilyen nagy távú, univerzumi ügyben szorgoskodsz. Nem csak te kell üdvözülj. Minden egyes nehézség elviselésével másokat menthetsz meg. Ezrével vannak minden nap a szenvedők, megtörték, kilátástalan helyzetekben szánalmasan vergődők. Ezek a te áldozatos életedből merítenek és nyernek kegyelmet, isteni segítséget a további küzdelmükhöz, a végső kitartáshoz. A te munkád tehát mások győzelme is. Ilyen értelemben kell dicsőíteni Istent. Csak később adatik meg a gyakorlati élet során, hogy rádöbbenj, milyen igazságosak Isten ítéletei, mércéi, eszközei és igényei. A fejlődés általad és veled is újrakezdés, szüntelen haladás, nemcsak egyéni vonalon végzett tevékenységben, de másokért feláldozott életedben. Ekkor már elmondhatod, hogy ez az örökös újrakezdés mások részére is érvényes.

36. Isten általad is cselekszi a jót

„Ha valaki szolgál, azzal az erővel szolgáljon, amelyet az Isten ad neki, hogy így mindig az Isten dicsőségére válják Jézus Krisztus által.” (1Pét 4,11)

Vannak, akik elviselhetetlennek tartják a szolgálatot, mert nem értik a létük szerepét, és a világmindenség szerkezetét. Ebben viszont feltárulnak azok a távlatok, amelyek a szolgálat szónak nagy és fenséges értelmezést adnak. Amikor a világmindenséget megalkotta az Isten, végtelen jósága nyilvánult meg a műben. Amikor megjelent az élet, az Örök Atya végtelen szeretetében megosztotta az életet. Itt a kezdetben ismerjük fel a gazdag Teremtő jóságának közlésében, a szolgálatot. Nem mi szolgáljuk Őt, de Ő szolgál nekünk megosztva mindenét. A legtöbbet adja, örök életet ajándékozik, sőt országát megosztja velünk.

Az emberi szolgálat tulajdonképpen abban volna, hogy egyesül lélekben a mennyei Atyával, és szeretetben bekapcsolódik abba a munkába, amelyben szerepet tud vállalni. Ez volna az élet fenntartása, továbbképzése, a környezet kiépítése, a világrend megőrzése és átadása a következő nemzedéknek. Az élet élni akar, a jóság jó akar maradni, és terjeszkedni szeretne. Az emberi nagyság ebben van megfogalmazva, és ezzel nemcsak az egyén, de a közösség is kifejezésre jut, sőt az egész világmindenség érvényesül és növekszik. Így tehát Isten munkatársaként szerepelünk és értelmes lényekhez méltóan történik az erőbefektetésünk. Az emberi alkotás, a szeretet áradás, létküzdelem, a világépítés és minden kapcsolat az éggel, ennek értelmében történik. A jóság nem szabad megszűnjön. Ahol csak ember él, az ő működési helye, ez az ő időbeli ténykedése, ahová állította őt a mindenség Teremtője. A jóság be kell hálózza a földet, ezért nem szabad fogyatkozzék. Még a gondolkörben sem szabad hiánya legyen, ott is és mindenhol teret kell számára biztosítani. Így terjeszkedik az örök isteni szeretet és válik uralkodóvá az Univerzumban a jóság. A jóság tehát alaptétel, a világmindenség építő eleme. Bárhol is vagy, bármikor is cselekszel, ott a jó kell meggyökeresedjen. Csak így áll lábra az Isten-hiányban szenvedő világ, így szünteti meg a sötétség zugait, élettelenül elvadult berkeit. A fejlődés örök törekvésében szeretetre vágunk. El kell fogadni az örök isteni gondolatot. Elsősorban a gondolatvilágot kell eltölteni szeretettel és jósággal. Innét árad az ki aztán az emberen keresztül a környezetre és minden teremtményre. Az ember lát, világít, szeretettől és jóságtól sugárzik. Ebben a szerepben kapott hivatást és küldetést a világban. S ha akarsz, hogy sikeres legyen a pályád, kezd önmagadnál, saját gondolkörödnél. Fogadd el Istent, az örök Jóságot, és ne botorkálj merev sötétségben.

37. A szeretet alapvető tétele a fejlődésnek

„Hallottátok a parancsot, szeresd felebarátodat és gyűlöld ellenségedet. Én pedig azt mondom nektek: szeressétek ellenségeiteket, és imádkozzatok üldözőitekért.” (Mt 5,43-44)

Ha a világi fejlődést kísérik, meglepődve látjuk: amit az egyik épít, a másik lerombolja. Akit az egyik világra hoz, a másik megöli. Önmagában meghasonlott világ ez, amelynek egyetlen gyógyszere volna az evangélium. Sajnálatos, hogy erre nem jönnek rá a nemzedékek, és sehogyan sem hagynak fel az ősidőktől húzódó szokásról, a megtorlásról, a bosszúról, a háborúról, rablásról és rombolásról. Egyszerűen képtelenek vagyunk olyan világot elképzelni, amelyben a fejlődés isteni vonalon haladna. Mi volna, ha mindenki egy szívvel, lélekkel felkarolná az életet és a világot, amelyet Isten neki ajándékozott, és amelyet az előző nemzedék nagy fáradsággal megőrzött? Jézus az egyetlen tanító, aki arról beszél, hogyan lehet és kell leszerelni az ellenségeskedést. Ez egyedülálló mennyei szemlélet. Ezt a földi teremtmény nem szerkesztette meg. „Hallottátok a parancsot: Szemet szemért és fogat fogért. Én pedig mondom nektek, ne álljatok ellent a gonosznak. Aki megüti jobb arcodat, annak tartsd oda a másikat is. Aki perbe fog, hogy elvegye ruhádat, annak add oda a köntösödöt is. S ha valaki egy mérföldnyire kényszerít, menj vele kétannyira! Aki kér, annak adj, s attól, aki kölcsönt akar tőled, ne tagadd meg!” A magyarázat erre: „Így lesztek fiai mennyei Atyátoknak, aki fölkelte napját jókra is, gonoszokra is. Ha csupán azokat szeretitek, akik titeket szeretnek, mi lesz a jutalmatok? Hát nem így tesznek a vámosok és a pogányok? Ti legyetek tökéletesek, amint mennyei Atyátok tökéletes!”

Az evangéliumi tanítás világosan megfogalmazza az örök isteni fejlődést, annak törvényeit. Ebben megokolást nyer az isteni irányvonal. Rosszat jóval kell legyőzni, mert mással azt lehetetlen leszerelni. Rosszat rosszal viszonzni, annyi, mint szaporítani a rosszat a földön. A végén azzal kell szembesülni, hogy a rossz teljesen elárasztja a világot, és nem lehet tőle szabadulni. A jó kell elterjedjen! S ez akkor kerül reklámra, ha a rosszat jóval viszonyozzák. Meg kell győzni a világot, hogy a rossz csatát veszít. Ez azt jelenti: a rossz szándékú ember megszegyenli magát és kibékül, vagy legalább abbahagyja gonosz cselekedeteit. S ha semmi többet nem ért el a jóság, de elgondolkozhatnak rajta, miért is kell a rosszat cselekedni? Lehetséges, hogy ezután már kevesebb lesz belőle. Ha a bosszút, a mérget, nem fokozza fel ugyanolyan sértő válasz, a visszavágó megtorlás elmarad, a jövőben kevesebb lesz az esélye a gonoszság terjedésének. A jó azonban leszerel, lefegyverez és finomságával meg szokta előzni a rosszat, le szokta állítani a gonoszságot. A jó önmagában reklám. A jót nem kell híresztelni, mert az önmagáért szól. S ha ezt egyszer elkezdenék a földön gyakorolni, lehetséges már kialudnának hamarosan a háború tüzei. Ez nem valakinek egy pusztá kívánsága, de a fejlődésnek örök törvénye, Isten által teremtett élet-szabály. Nehogy valaki beképzelje, hogy ettől jobbat adhatna a világnak.

38. Isten gondolatai az ember gondolatai

„A rejtett gondolatok felszínre kerülnek, úgy hogy arcra borul, imádjá az Istent és megvallja: valóban köztetek van az Isten!” (1Kor 14,25)

Magába véve a gondolat isteni eredetű. Amikor a Teremtő elképzelte az élők sorát, mindegyik értelemmel nem rendelkezőnek, külön-külön valami ösztönös képességet ajándékozott, hogy feltalálja magát az életben. Itt ezen a ponton beszélnek a hitetlen tudósok állati értelemről. Amikor az emberről kell megemlékezzünk, akkor már sokkal nagyobb és összetettebb értelmi adományról kell szólnunk. Isten kiválasztotta az embert, aki gondolkodik, magát is felismeri, a világát is, sőt azt tovább kutatja. Ezen a vonalon eljut Isten ismeretéig. Isten ezt a fogékony emberi agyat olyannak teremtette, hogy az a fejlődésnek

nagyszerű művelője és szervezője legyen. Benne ott van a jövő megfogalmazva, ez egy képesség a további életszakaszt is irányítani, kitervezni, a távolabbi ügyek és dolgok kezelését előrelátni.

Az ember a legvilágosabban adja elő, hogy a fejlődésben Isten van jelen, sőt az emberi gondolatban az ő isteni gondolatai vannak jelen és azok érvényesülnek. Az ember a gondolaton keresztül bensőséges kapcsolatba kerül Istennel és általa a testvérekkel a földön, hogy együtt tervezzenek, kivitelezzenek és így csodás isteni dolgokat alkossanak. A fejlődés maga bizonyítja azt, hogy nem „természet szülte” dologról kell beszélni, nem spontán előkerült értelmi képességek sorakoznak itt egymás mellé. Ez a világ nem sorozatos csodatörténet, csodatevő nélkül. A fejlődés önmagában a világ legnagyobb csodája, a Teremtő Isten örök elgondolásának törvényesítése, beindítása és célba futása. Ebben az isteni tervben beosztott a társalkotó, az ember. A kiválasztott Isten gyermeke kapott képességet és fogékony lelki érzékenységet a föld és ég kapcsolatainak felismeréséhez. Isten egészen közeli, bennünk lakóvá lett, a lelki képességeken keresztül, Fia Jézus Krisztus által, aki eljött a fejlődés elrontott irányvonalának helyesbítésére, az isteni gondolat még közelebbi, még elérhetőbbé vált: az evangéliumi tanításban, az imádságban, a kereszttáldozatban, az eucharisztikus egységben. Az Istennel való gondolatcsere Krisztusban állandó, már gyakorlativá vált. Ő közvetlenül irányítja az embert. A Szentlélek által kialakult lelkeségben az ember átfömálódik, lelkibbé válik, érzékenyebbé, alkalmasabbnak bizonyul az isteni gondolatok, sugárzások átvételére, megvalósítására és továbbítására. Így remekel az Isten és ember közötti kapcsolat és gondolatcsere. A szeretetegység még betetőzi mindezt. Ezzel az ember teljesen átadva magát Istennek, nemcsak tisztult állapotát őrzi meg, de a fejlődés ideális szereplőjévé válik, aki már nem önmagának a céljait keresi, de egészen Isten szolgálatában teljesít kötelességet. Végezetül is Isten gondolatai születnek, valósulnak meg és érvényesülnek az életünkben és világunkban.

39. A példás életmód másokat vezet

„Megkaptátok az Isten országa titkait, a kívülállók azonban mindent példabeszédben kapnak.” (Mk 4,11)

Isten országa, a teremtés, a földiek számára ismeretlen: az Univerzum nagy térsége mély titok, a jövő beláthatatlan. Ezt gyorsan nem lehet feltárni az emberiségnek, a századoknak, a következő nemzedékeknek. Hosszú folyamat szükséges a kibontakozáshoz, ha megértik is az ország titkait. A lassú és fokozatos kibontakozás, a növekvés, a terméshez, a fejlődés során kerül elő. Minden apró lépésen emberek, világok találkoznak az Istennel és egymással és ennek következtében alakul minden és formálódik az élet. A mennyei titok közé földi magyarázat csúszik be, a tiszta erkölcsi életbe gyenge emberi fogyatékoságok kerülnek, és a világ tovább küzd a tökéletesebb állapotért.

E korban már, kétezer éves múlttal, Krisztus ismertté vált övéin keresztül. Bemutatják őt tanítványai. Ez a találkozás itt ezen a fejlődési fokon, a szenthagyomány nyomán láthatóvá, gyakorlattá vált valóságként jelenik meg a Szentírás dokumentumai mellett. Így alakul a körülményekhez, lehetőségekhez mérten a mai kereszténység hatására egy új világkép. A mai Krisztus-hit kell, hogy meggyőzze ezt a nemzedéket, és át kell adja nekik az őseinktől szerzett tapasztalatokat, megvalósított evangéliumot. Ebben a növekvésben levő élő kereszténységben állja ki a próbát a jövő nemzedék hite. A hit csak tanítás marad, ha nem kíséri élő erkölcsi példatár. Gyakorlati cselekedet, hagyomány és szokás, kell kísérje a szent tanítást, és vele az evangéliumi erkölcsi életet. Egyébként helyébe kerül a léha korszellem és a bűnözés, amelyért Jézus eljött és keresztre szegezték. Vajon e kor is végrehajtja ugyanazt a keresztre feszítést, vagy meghajol a kereszttel előtt nagy tisztelettel és letérdelve bűnbánatot

tart? A kívülállók csak példabeszédekben kapnak tanítást, mások távolabbi életszemléletben látnak meg egyet-mást. Ezt a távoli szemléletet, az önzetlen keresztény életet, kapta a ma élő nemzedék, és ebből merítenek sokan ismeretet, lelkesedést és további ösztönzést a kutatásra. Ha mély lelkiület van, akkor az megrendíti őket, elgondolkodtatja, Krisztus nyomára vezeti és meggyőzi őket arról, hogy ennek a szent hagyománynak, kikristályosodott életnek, van értéke és kifizetődik követni. Ha ebből a szempontból vesszük a magánéletünket és a rejtegetett, alázatos hitünket, vagy titokban végzett karitatív cselekedetünket, rádöbbenünk, hogy a fejlődésben nincs magánélet, a hitnek nincs titokban rejtegetni valója, mert veszíti terjeszkedő erejét. Az apostolok kimentek az utcára és nyilvánosságban hirdették Krisztust, nagy lelkesedéssel áldozták fel életüket Krisztus keresztjének példájára. A példa akkor vonz, ha látják. Az élet életből származik. A családi körben nem titokban kell imádkozni, az anyagelvű rejtegető hitet kell átadni, hanem ezt az áldozatkész krisztusit.

40. A jövő-látomást zavarják a negatív elemek

„Ereszd neki éles metszőkéseidet, és szüreteld le a föld szőlőfürtjeit, mert beértek a szemek.” (Jel 14,18)

A fejlődés során nagy bizonytalansággal, fenyegetésként, isteni büntetésként fogadják a katasztrófákat. Mindenki csak a szép sikereknek akar örülni. Ám a vonalat végigkísérve ott látjuk minden korban, sőt minden évben a viharokat, a jégverést, a forróságot, a kegyetlen hideget, a földrengést, a baleseteket. Ezek gyakorisága azt jelenti, hogy rendes kísérői a fejlődés történelmének. A megrendült lelkű ember elégséges hit nélkül Istent hibáztatja, talán kegyetlennek nevezi a történetekért. A negatív elemek nemcsak itt az életszinten, de a világban mindenhol szerepelnek. A parányi részecskék világában is vannak pozitív és negatív jelenségek, amelyek nem véletlenül kerültek egymás mellé, nem kivételesek, de fontos tényezők. Ha valaki így veszi a plusz-mínusz, a pozitív és negatív jelenségeket, rájöhet arra, hogy ez építő eleme a fejlődésnek, a létezőknek és egész világunknak. A Világmindenség és a Földbolygó nem kész, befagyasztott állapot. A fejlődésben levő területek szép eredményeit az emberek rendszerint Istent dicsérve fogadják. A nem kész, vagyis a jövőbeli világot viszont bizonytalanul, mert nem tudják mi vár rájuk. A jelent szemlélve, ott találjuk a befejezetlent, az elindult terveket, a félmunkát, a hiányosságokat, az elkezdett, elrontott formákat, a visszaéléseket, a még javítatlan gyarlóságokat, a hibákat, a bünözéseket. Olyan érthetetlen dolgok ezek, melyek első pillanatra lehangolnak. Ezek a területek várják az alkotó, tevékenykedő embert, a jövő nemzedéket. Ott ahol hiány mutatkozna, nem kell Isten-hiányról beszélni, mert az „ember-hiány”. A fejlődés sokat ígérő nagy területei ezek, amelyekben végül megjelenik a győztes. Ám ő nem egyedül maradt, magára hagyott, elfelejtett lény, mert Isten vele van és együtt működik vele. Isten életadó, irányító, kivitelező, a negatív elemekből is alkot, beleségít a pozitív kezdeményezésekbe, és sikeres alkotás lesz abból. Az ember is lehet negatív elem, ha Istent elhagyná. Éppen ez igazolja azt, hogy a sok negatívumot más szemszögből kell nézni. Istennel eltűnnek a világban a rosszak, megnemesül a vad, széppé válik a csúnya, lágyságot ölt a durva. A felgazlott világ, az erkölcsileg elromlott emberiség is, mint negatív, passzív elem, meg kell térjen, és újjá kell alakuljon. Benne nagy jövő rejlik, és sok rút válik nemessé. Eddig sem történt más. A történelem igazolja, hogy az emberiség a krisztusi elvekben megújult, kétezer éves munka után ma magas keresztény kultúráról lehet beszélni. A fejlődés első tekintetre talán bizonytalannak tűnő, de örökösen tökéletesedő látvány. Nem kell félni, a jövő mindig azon múlik, hogy mennyit tüntet el az ember a hiányosságokból pozitív alkotó munkával. Istennek mindig voltak és vannak munkatársai.

41. A fejlődés igazolni fogja nagy értékeit

„Amikor eljön dicsőségében az Emberfia és vele angyalai, helyet foglal főséges trónján. Elébe gyűlnek mind a nemzetek.” (Mt 25,31)

A fejlődés nem a földi mulandó korlátok között indult el, de nem is itt a megszabott időszámításban kap elismerést. Az egész Univerzum Istené, ahol a végtelen térség és korlátlan idő uralkodik. A Mindenható nem csak a parányi földbolygó Ura, és nemcsak az itt élők felett tart ítéletet. A Világmindenségben máshol is lehetnek lakók. A törvények isteni eredetűek, és nem választhatók el a világtól. Nem korlátozódhat csak a Földre. Egységes isteni alkotás vagyunk, egységes törvény irányít, és egységes lesz az eredmény-megállapítás is, vagy az egyetemes ítélethozatal. Az összes nezedék minden tagja, minden bolygója kerül Isten elé. Nem azért, csak hogy elítéltesse, de hogy az elért eredményeikről beszámoljanak, és jutalmat kapjanak. Minden esetre hatalmas tömeg lesz ez és ugyanolyan nagy eredmények is várhatók. Az adatok egybekapcsolódnak és nyilvánvaló lesz, mekkora a fejlődés az Univerzum egész térségében. Itt mutatkozik meg a Teremtő Isten nagysága, bölcsessége és hatalma. A végtelen Jóság itt igazolja, mekkora a jó akkor, ha nemcsak egy ember birtokolja és cselekszi azt, vagy ha nem egyetlen kis bolygón jelenik meg. A parányi ember elveszettnek találja magát a térség és az évezredek mérhetetlen dimenzióiban. S ekkor érezzük át az ítéletet, amelyet lelkünkben a lelkiismeret szava mond ki felettünk. Mennyi jót cselekedtem, mennyi jót mulasztottam el? Mivé lehettem volna, ha életem a legszebb eredmények szerint zárult volna?

Ám most az egész emberiség nagysága, az Univerzum minden lakójának elért eredménye kering a szemeim előtt. Úgy érzem magamat, mint egy világcupa versenyen a sportolók, egyik jobban bújik a háttérbe, mint a másik a veszteségek és szégyenérzet tudatában. Itt azonban közös elszámolásról van szó. Nem az derül ki, melyik csoport ért el nagyobb sikert, hanem az összeredmény mennyit tesz ki. Ekkor az isteni irgalommal is szembesülünk. Ő először is felsorakoztatja övéit, a hűségeseket, a kiválasztottakat, az igazakat, a készséges munkatársakat, azok érdemeit méltatja és jutalmazza. Áldott legyen az Örök és Igazságos Isten, aki minket mégiscsak szeret és megmentett Fia által és azok által, akik az ő nevében jót cselekedtek.

Csak egy igazságos isteni ítélet után tudjuk értékelni magunkat és világunkat és az örök beteljesülést Isten országában. Ám azok is itt szereznek tapasztalatot arról, hogy ki vannak zárva ebből a közösségből, akik rádöbbennek arra, hogy ők már előzőleg kizárták magukat az isteni szeretetkörből, amikor elutasították a hitet és a jócselekedeteket.

Utószó

Az Univerzum Mestere tökéleteset alkotott. Ember, vagy bárhol született értelmes lény, abban kifogást nem találhat. Benne az élet megfogamzott, és tökéletes fokot ért el. Az emberi közösségek nemzedékeken keresztül sorakoztak fel. Valamennyi, korának megfelelő kultúrát épített, találmányaival gazdagította az emberi nagycsaládot. Ez az utolsó nemzedék az ezredfordulón már remekelt. Elkápráztatóak a médiák és számítógépek technikai eredményei. A szellemi képzettség nagy határkőig ért el. A továbbfejlődés meghalad minden elképzelést. A jövő előtt már nem lehet valamit jósolni, mert elképzelhetetlen dolgok kerülnek felszínre. Ezek után már mit lehet mondani az Univerzum eredményeiről, amely még tökéletesebb lehet és együttesen még nagyobb meglepetést halmozhatott fel? Hogyan is lehetne beszámolni erről a világról, amely a lelkek birodalmaként a földlakók életének elképzelésében szerepel!

Jézus így biztatta hallgatóit: „Szem nem látta, fül nem hallotta, emberi képzelet fel nem fogta, amit a Mennyei Atya készített azok számára, akik hűségesek maradnak hozzá.” A mennyek országa lelki közösségének belső boldogságáról nem szűrönközött ki valami adat, mert az, ezen a földi anyagi világ nyelvén, fogalomrendszerében, érzékszervein belül, kifejezhetetlen. A fejlődés beteljesülése nem itt a bolygón, az anyagi világ kereteiben és korlátolt mulandó időegységében történik, hanem azon túl. A szellemi lelki élet mindenben felüli érték, nem fejeződik be egy rövid pályán az idő és tér korlátok alatt. A földi elképzelések szerint, a hitbeli reményben, meghosszabbíthatók a vonalak: a tökéletesebb szeretet, a jóság, a tiszta lelkiismeret magasabb rendű állapota felé. Az isteni örök szemlélet, a szépség és összhang tökéletes egysége már most is elragadtató élmény a lelki útján. Talán ezen a vonalon haladva lehet valamit megsejteni a mennyei boldogságból.

Mindenek fölött az isteni szemlélet tökéletes öröme lesz a lelki boldogság alapja. A sikeres életélmény összességében, a felmérhetetlen sok küzdelem együttes eredménye a fejlődés vég nélküli folyamán, a megosztott szeretet összefogásában és egységében, teszi a győzelmet és boldogságot igazivá és teljessé. Istennel itt lehet megélni teljességben övéivel egyesülve az örök Jóságot a szeretetben.